

LAURA NOVOA SANTALLÚSIA

**EL COOPERATIVISME I LA GESTIÓ DEL
CRÈDIT DELS SOCIS**

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit per la Maria Candela Mateu Cases

Grau de Relacions laborals i Ocupació

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona

2022

Aquest TFG s'ha desenvolupat en la modalitat de (marcar l'opció que correspongui i completar)

Treball de Recerca

AGRAÏMENTS:

El meu agraïment a la Maria Candela Mateu Cases per la seva tutorització i recolzament durant l'elaboració d'aquest treball de recerca.

El meu agraïment també, al meu nucli familiar que m'han proporcionat recolzament i suport conjuntament amb el meu cercle d'amistat.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. LA COOPERATIVA, UN FENOMEN SOCIAL I ECONOMIC	5
2.1. HISTÒRIA DEL NAIXEMENT DE LES COOPERATIVES.....	7
2.2. ALIANÇA COOPERATIVA INTERNACIONAL.....	10
2.3. ELS PRINCIPIS D'UNA COOPERATIVA.....	10
2.4. ORIGEN I EXPANSIÓ DEL COOPERATIVISME DE CRÈDIT.....	13
2.5. EL NAIXEMENT DEL COOPERATIVISME A CATALUNYA.....	16
2.6. LA CREACIÓ DEL GRUP CAIXA MAR.....	17
3. LA REGULACIÓ DE LA COOPERATIVA I INTEGRACIÓ DELS PRINCIPIS DE LA LEGISLACIÓ	19
3.1. LLEI DE COOPERATIVES DE 1931.....	20
3.2. LLEI DE BASES DE COOPERACIÓ CATALANA 1934 I LA LLEI DE COOPERATIVES.....	23
3.3. EL COOPERATIVISME SINDICAL: LA LLEI DE 1942.....	25
3.4. MARC CONSTITUCIONAL DE LA COOPERATIVA CE 1978 (COMEPETENCIES).....	26
3.4.1.2. LLEI 12/2015 9 JULIOL.....	28
4. LES SECCIONS DE CRÈDIT	30
5. COM UNA COOPERATIVA AMB SECCIÓ DE CRÈDIT POT EVITAR EL DESPOBLAMENT D'UN POBLE	46
6. MARC CONCEPTUAL DE LES COOPERATIVES DE CRÈDIT	35
6.1. DIFERENCIA ENTRE COOPERATIVES DE CRÈDIT, BANCS I CAIXES D'ESTALVI.....	37
6.2. DEFINICIÓ I CLASSIFICACIÓ DE LES COOPERATIVES DE CRÈDIT.....	38
6.3. Òrgans i Direcció de la Societat.....	40
7. LA CRISIS BANCARIA I LES COOPERATIVES DE CRÈDIT	42
7.2. COM HAN RESPOST LES COOPERATIVES DE CRÈDIT DAVANT LA CRISI 43	
8. CONCLUSIONS	52
9. REFERÈNCIES	54
ANEXOS	58

EL COOPERATIVISME I LA GESTIÓ DEL CRÈDIT DELS SOCIS

Laura Novoa Santallúcia

RESUM:

El present treball de recerca, tracta sobre l'estudi de les cooperatives i el seu impacte social i econòmic que han obtingut durant la seva evolució. Realitzant un anàlisi de la legislació que configura les cooperatives tant de Catalunya com d'Espanya i els seus antecedents. Durant els últims anys, el sector bancari ha sofert grans canvis a causa de la crisi Immobiliària, on les cooperatives de crèdit i sobretot les seccions de crèdit de les cooperatives seguint la seva tradició social i els arrels al territori varen notar poc els efectes d'aquesta, sent les úniques que eren rentables en aquell període. No obstant això, va haver cooperatives amb secció de crèdit que, més per una mala gestió que per la figura en si, van patir les conseqüències d'aquesta crisi immobiliària i van haver de tancar, arrossegant a tot un territori a una situació complicada. Per tant, aquest projecte realitzarà una evolució des de els seus inicis fins a l'actualitat, per descobrir els orígens i forma i com s'han anat transformant fins com les coneixem a dia d'avui.

PARAULES CLAU: Cooperativa, crèdit, llei, crisi, social.

RESUMEN:

El presente trabajo de investigación trata sobre el estudio de las cooperativas y su impacto social y económico que han obtenido durante su evolución. Realizando un análisis de la legislación que configura las cooperativas tanto de Cataluña como de España y sus antecedentes. Durante los últimos años, el sector bancario ha sufrido grandes cambios a causa de la crisis Immobiliària, donde las cooperativas de crédito y sobre todo las secciones de crédito de las cooperativas siguiendo su tradición social y los raíces en el territorio notaron poco los efectos de esta, siendo las únicas que eran rentables en aquel periodo. No obstante esto, hubo cooperativas con sección de crédito que, más por una mala gestión que por la figura en si, sufrieron las consecuencias de esta crisis inmobiliària y tuvieron que cerrar, arrastrando a todo un territorio a una situación complicada. Por lo tanto, este proyecto realizará una evolución desde sus inicios hasta la actualidad, para descubrir los orígenes y forma y como se han ido transformando hasta cómo las conocemos a día de hoy.

PALABRAS CLAVE: Cooperativa, crédito, ley, crisis, social.

ABSTRACT:

The next research work talks about the study of cooperatives and their social and economic impact that they have obtained during their evolution. Carrying out an analysis of the legislation that configures the cooperatives in Catalonia and Spain. During de last years, the banking sector has undergone great changes due to the Real Estate crisis, where the credit cooperatives, following their social tradition and roots in the territory, had hardly noticed the effects of this. So, this project will accomplish an evolution of the cooperatives since the beginning of their foundation until nowadays, to discover the origins and how they have become as we now today.

1. INTRODUCCIÓ

Per la realització d'aquest treball de fi de grau, vaig estar replantejar-me diferents temàtiques i finalment vaig optar per fer un estudi de les cooperatives centrant-me en les seccions de crèdit i les Cooperatives de crèdit.

El present projecte estudiarà el concepte d'una cooperativa, que l'engloba i com s'ha anat desenvolupant fins com es coneix actualment.

La finalitat d'aquest treball és l'anàlisi i la reflexió sobre el concepte i les societats cooperatives, l'impacte al territori i la funció com a entitats del crèdit. Primerament per poder entendre el concepte de cooperativa realitzaré una breu introducció sobre el fenomen de la cooperativa de treball associat i la seva història. També m'ha semblat important recalcar els principis cooperatius i els valors que representen.

He considerat convenient, dur a terme un estudi documental, a través d'una revisió literària de diferents autors, i estudis per elaborar una base teòrica que s'aproxima a donar-li una explicació coherent, donant resposta a problemàtiques i fenòmens sorgits

Els instruments utilitzats per elaborar un anàlisi, han sigut materials bibliogràfics de diverses temàtiques, però interrelacionades amb el tema principal del cooperativisme de crèdit i les seccions de crèdit de les cooperatives.

Els objectius que persegueix la següent investigació, són, en primer lloc, veure i posicionar la diferència d'una secció de crèdit d'una cooperativa, i una cooperativa de crèdit.

El projecte es desenvolupa a partir de les cooperatives amb seccions de crèdit i fa referència també a les Cooperatives de crèdit, per no confondre aquest dos aspectes abans de començar el desenvolupament de l'estudi faré una breu explicació de cada una d'elles.

Les cooperatives de crèdit són societats mercantils privades, amb la finalitat d'atendre les necessitats financeres dels seus socis. Realitzen funcions d'entitat bancària diferenciant-se de la banca tradicional en la seva forma d'administració i govern. Solen ser entitats rurals o locals, que tracten de satisfer les necessitats de crèdit i estalvi dels socis.¹

Per una altra banda, les seccions de crèdit desenvolupen funcions de gestió de la tresoreria de la resta de seccions, i dels socis cooperativistes. L'activitat principal de la cooperativa, no pot ser en cap cas duta a terme per la secció de crèdit, disposen d'una unitat.

---

¹ E. (2019, 14 novembre). *Cooperativa de crédito*. Economipedia. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economipedia.com/definiciones/cooperativa-de-credito.html>

S'especificarà un marc legal, seguint cronològicament les lleis o els reals decrets, que s'han anat dictant o modificant al llarg de la història, per arribar a la normativa vigent actual.

La pregunta principal del projecte, seria com una cooperativa pot ajudar a evitar el despoblament de les zones rurals, o pot aconseguir que el món rural o pobles petits tinguin objectius comuns, facultant l'autoajuda i el foment del treball.

Un altre aspecte important de l'estudi és l'avantatge financer que tenen les cooperatives de crèdit, i han pogut sobrepassar la crisi bancaria amb més facilitat que els bancs.

Aquest treball d'investigació, s'estructura en 8 capítols, precedits per una introducció on s'expressa la hipòtesi del tema en qüestió, i finalitza amb una conclusió on s'analitzarà el que s'hagi extret del anàlisi previ.

2. LA COOPERATIVA, UN FENOMEN SOCIAL I ECONOMIC

Per començar a descriure que és el cooperativisme, ens centrarem en la definició que especifica l'article 1 de la Llei de Cooperatives:²

“ Article 1. Objecte

1. L'objecte d'aquesta llei és regular el funcionament de les cooperatives com a societats que, actuant amb plena autonomia de gestió i sota els principis de lliure adhesió i de baixa voluntària, amb capital variable i gestió democràtica, associen persones físiques o jurídiques amb necessitats o interessos socioeconòmics comuns amb el propòsit de millorar la situació econòmica i social de llurs components i de l'entorn comunitari fent una activitat empresarial de base col·lectiva, en què el servei mutu i l'aportació pecuniària de tots els membres han de permetre de complir una funció orientada a millorar les relacions humanes i a posar els interessos col·lectius per damunt de tota idea de benefici particular.

2. Els principis cooperatius formulats per l'Aliança Cooperativa Internacional s'han d'aplicar al funcionament i a l'organització de les cooperatives, s'han d'incorporar a les fonts del dret cooperatiu català com a principis generals i aporten un criteri interpretatiu d'aquesta llei.

3. Les cooperatives poden dur a terme qualsevol activitat econòmica o social.”

El cooperativisme tracta d'un moviment social i econòmic basat en els valors d'igualtat i equitat, formulant-se en el concepte d'igualtat. Varen néixer com empreses centrades en les persones, unint als seus socis de manera democràtica, independentment del rang social que pertanyin, tots els seus membres tenen els mateix dret a vot, sense tenir en compte el capital aportat a l'empresa.

Les cooperatives de Crèdit es distingeixen dels diferents bancs o entitats socials, per l'alt compromís que estableixen els seus socis en elles, ja que no solament aporten capital a l'entitat sinó que també participen de forma activa a través de l'assemblea cooperativa.

Dins dels seus estatuts, que us detallaré més explícitament al llarg del treball, estableixen en les seves normes de funcionament que els socis no solament aportaran capital social,

---

² Llei 12/2015, del 9 de juliol, de cooperatives. (2015, 9 julio). Portal Jurídic de Catalunya. Recuperado 16 de marzo de 2022, de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=698366>

si no que també el seu compromís a pertànyer a una determinada categoria social i al compliment d'uns requisits establerts.

La configuració de l'economia social es marca per les entitats que produeixen béns i serveis, on el seu benefici i la presa de decisions és idèntica per tots els socis independent del capital aportat. La mateixa Llei defineix³ l'economia social com *'el conjunt d'activitats econòmiques i empresarials, que en l'àmbit privat duen a terme aquelles entitats que, de conformitat amb els següents principis, persegueixen l'interès general econòmic o social, o ambdós''*.

Existeixen diversos tipus de cooperatives, la primera distinció que trobem és si són de primer o segon grau:⁴

Cooperatives de primer grau: Són integrades per un mínim de dos socis que han de dur a terme una activitat de cooperativitat, aquestes tenen un termini de 5 anys des de la data de constitució, per incorporar un tercer soci. En el cas de les cooperatives de consumidors i usuaris, el mínim de socis s'eleva a deu persones físiques.

- Cooperatives agràries: S'associen titulars d'explotacions agràries, ramaderes o forestals, persones físiques jurídiques, que tenen com a finalitat la participació de l'activitat cooperativitzada agrària aportant llur producte a la cooperativa. Té com objecte, la gestió de la producció, la transformació i la venda d'aquesta. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 110).
- Cooperatives marítimes, fluvials i lacustres: Titulars d'explotacions dedicades a activitats pesqueres, que tenen per objecte activitats i operacions encaminades a la millora econòmica i tècnica, tant dels socis com del seu entorn social. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 113).
- Cooperatives d'assegurances: Aquestes cooperatives exerceixen l'activitat asseguradora d'acord amb la legislació sectorial vigent. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 114).
- Cooperatives de consumidors i d'usuaris: Han de tenir un mínim de deu persones físiques sòcies, que tenen per objectiu el lliurament de béns i la prestació de serveis per al consum

---

³ *Llei 12/2015, del 9 de juliol, de cooperatives*. (2015, 9 julio). Portal Jurídic de Catalunya. Recuperado 16 de marzo de 2022, de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=698366>

⁴ *Registre de Cooperatives, Societats Laborals i Empreses d'Inserció-Classes de cooperatives*. (2021). Clases de cooperatives. Recuperado 17 de marzo de 2022, de https://www.caib.es/sites/cooperatives/ca/classes_de_cooperatives/

directe dels socis i llurs familiars. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 115).

- Cooperatives de crèdit: Associació de persones físiques o jurídiques que té per objecte satisfer les necessitats de finançament i potenciació dels estalvis dels socis respectius i també de terceres persones. Per a poder constituir-se i funcionar, han de complir la normativa sectorial dictada per les autoritats econòmiques. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 118).
- Cooperatives d'ensenyament: Associació de pares i mares, de l'alumnat o de persones que representin legalment, i de personal docent i no docent. Tenen com objecte l'organització de qualsevol mena d'activitat escolar o docent. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 121).
- Cooperatives d'habitatge: Associació de persones físiques o jurídiques, que tenen com a objecte procurar. El preu de cost d'habitatges pels socis i regular la seva administració, conservació i millora. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 122).
- Cooperatives de serveis: Associacions de persones físiques o jurídiques, titulars d'explotacions industrials o de serveis professionals o artistes, amb la finalitat d'adquirir conjuntament subministres i serveis o d'emprendre operacions destinades a la millora econòmica i tècnica de les activitats professionals. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 129).
- Cooperatives de treball associat: S'associen com a mínim dues persones físiques, que mitjançant el seu treball es proposen produir béns o prestar serveis per a terceres persones.
- Cooperatives integrals: Compleixen finalitats pròpies de diverses classes de cooperatives i unifiquen les diverses activitats en una sola cooperativa de primer grau, per exemple, de treball i consum. (Llei 12/2015, de 9 de juliol, de cooperatives, article 136)

Cooperatives de segon grau:⁵ Són aquelles constituïdes per almenys, dues cooperatives de primer grau, o per persones jurídiques una de les quals almenys ha de ser una cooperativa en actiu. També poden associar-se persones jurídiques, empresaris individuals i socis de treball.

2.1. HISTÒRIA DEL NAIXEMENT DE LES COOPERATIVES

Per tal de poder comprendre del concepte d'empresa cooperativa s'ha d'analitzar la seva evolució històrica, començant per analitzar els seus orígens. L'evolució de la societat cooperativa s'ha basat fonamentalment en la formulació del concepte solidaritat. Diversos

---

⁵ *Registre de Cooperatives, Societats Laborals i Empreses d'Inserció*-Classes de cooperatives. (2021). Clases de cooperatives. Recuperado 17 de marzo de 2022, de https://www.caib.es/sites/cooperatives/ca/classes_de_cooperatives/

estudis de la d'exemples de la literatura clàssica demostren la seva superació davant les crisis econòmiques, socials i polítiques tenien la seva base en els projectes grupals compartits pels socis. Neix per una necessitat de la població, les condicions laborals eren infrahumanes i el proletariat era abandonat per la Llei, existien molts intermediaris entre productors i consumidors que feien encarir el preu dels productes reduint el poder adquisitiu dels treballadors.

Va començar l'augment de màquines a l'hora de la realització dels productes, fen que sobres mà d'obra, i cada vegada hi hagués més aturats. Com que no existien els sindicats, els treballadors no tenien cap mena de protecció provocant que els aturats solament poguessin optar per què algú els contractes en unes condicions iguals o pitjors. Per tant, els obrers es trobaven en una situació de desempara, on es van adonar que solament la unió podia resoldre aquesta situació.

L'aspecte clau davant d'aquesta superació es deu a la noció solidària i la criada de justícia davant d'aquesta reciprocitat que obtenen on la principal preocupació és la divisió del treball que permet la reestructuració de les activitats productives, en el procés de creació, formació i acceptació s'hi destaquen diverses experiències model. ⁶

Primerament, al segle XIX, comença l'aparició de les primeres corrents filosòfiques i polítiques, sorgeixen després de la Segona Revolució Industrial, com a rèplica del capitalisme. Entre els representants d'aquest moviment trobem Robert Owen i Charles Fourier que defensaven les formes comunitàries d'organització per tal aconseguir millors condicions de vida.

Posteriorment, la Rochdale Society of Equitable Pioners⁷, en un context socioeconòmic marcat per les grans dificultats y repressions imposades per la classe treballadora, sorgida el 24 d'octubre de 1844 a Anglaterra. Pretenien millorar les condicions econòmiques i socials dels seus membres. Es tractava d'una cooperativa de consum, on compraven productes amb les aportacions inicials, i les venien a més baix cost. Va tenir molt d'èxit i en tres anys va passar de 28 socis a 14.000.

Seguidament, les tres principals tendències cooperatives, sorgeixen les primeres corrents de pensament, entre les quals destaquen la corrent alemanya i la francesa.

---

⁶ Buendía Martínex, I. B. M. (1999). *La integración comercial de las sociedades cooperativas* (Primera edición, Vol. 77). Colección estudios.

⁷ Buendía Martínex, I. B. M. (1999). *La integración comercial de las sociedades cooperativas* (Primera edición, Vol. 77). Colección estudios.

Segons els anuaris històrics de l'INE⁸, ens exposa que el 1932 ja es varen crear 592 cooperatives a Espanya, així observem que els primers antecedents es troben en els gremis de comerciants i artesans que ho devien utilitzar per ajudar-se i protegir-se. No obstant aquestes unions cooperatives ja existien anteriorment a la primera data publicada als històrics del INE.

El primer terç. Del segle XX, el cooperativisme despertarà de la seva letargia fins aconseguir un desenvolupament i una major presència a la realitat socioeconòmica del país com no havia tingut fins aleshores (Salinas 2003)⁹. Fins al 1926, el cooperativisme es va centrar en l'àmbit agrari el seu creixement va fomentar la Llei Sindical Agrícola de 1906, el marc legislatiu adequat per afavorir el desenvolupament de les societats cooperatives (Sancho, 2003).¹⁰ Gràcies a la regularització dels diversos sindicats agrícoles, industrials i mercantils varen afavorir la difusió del cooperativisme a Espanya i es va promulgar la primera Llei de Cooperatives el setembre de 1931.

Durant la dictadura franquista, es va introduir el concepte de què les cooperatives eren instruments de política econòmica i van ser tutelades i jerarquitzaes en mans de l'Estat, intentant eliminar el record de les anteriors societats cooperatives amb sentit revolucionari (Sancho, 2003)¹¹.

El fi de la dictadura va suposar un canvi socioeconòmic a Espanya, que va afectar també a les societats cooperatives (Morales, 2003)¹², hi trobem dues dinàmiques primerament el dinamisme i efervescència social, que varen fer que el cooperativisme tornés a perseguir la dinàmica anterior i el període de crisi del 73, que va provocar que els treballadors davant la incertesa laboral intentessin cercar una sortida al problema laboral mitjançant les cooperatives de treball associat.

---

⁸ INE - Instituto Nacional de Estadística. (1990). *INE / La organizaci3n estadística en Espaãa / Inventario de Operaciones Estadísticas / Inventario actual / Ficha IOE actual: 58003*. INE. Recuperado 18 de marzo de 2022, de <https://www.ine.es/dyngs/IOE/es/operacion.htm?numinv=58003>

⁹ Salinas, F. (2003). *Apuntes sobre la historia del cooperativismo en España y de las relaciones entre universidad y cooperativismo*. Prensas Universitarias.

¹¹ Sancho, A. (2003). *El desarrollo del cooperativismo en Aragón: Una visión a largo plazo* (En agudo, JL ed.). Prensas Universitarias de Zaragoza.

¹² Morales, A. C. (2003). *La democracia industrial en España: orígenes y desarrollo de las empresas de trabajo asociado en el Siglo XX*. Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa.

2.2. ALIANÇA COOPERATIVA INTERNACIONAL

L'Aliança Cooperativa Internacional, creada a Londres el 1895, per reunir els moviments cooperatius que s'havien anat formant a la segona meitat del Segle XIX als diferents països europeus, classifica els valors cooperatius bàsics i ètics com poden ser , l'autoajuda, l'autoresponsabilitat, la democràcia, l'equitat, l'honestetat, la transparència, etc.

Las cooperativas unen a las personas de manera democrática e igualitaria. Se gestionan de forma democrática con la regla de “un miembro, un voto”, independientemente de si sus miembros son clientes, empleados, usuarios o residentes. Todos los miembros tienen los mismos derechos de voto, independientemente del capital que aporten a la empresa. (ACI).¹³

Segons fonts de l'aliança cooperativa internacional s'estima que el moviment cooperatiu genera oportunitats laborals per un 10% de la població.¹⁴

2.3. ELS PRINCIPIS D'UNA COOPERATIVA

Els principis cooperatius neixen d'una gran evolució, primerament varen néixer els Principis de Rochdale, que orientaven les conductes de la empresa cooperativa fent-la diferent a altres empreses que acomoden als seus comportaments a altres principis, es creen els Estatuts de la *Rochadale Society of Equitable Pioneers de 1844*, Rochadale els enumera però no els crea.¹⁵

“La cooperativa de Rochdale se empeña en llevar a cabo las compras y ventas al contado, en vender a precio de mercado, pero asegurando la pureza y calidad de los productos, en distribuir los beneficios en atención a las compras efectuadas, desvinculando el beneficio del capital que recibirá como retribución un interés limitado, y promocionando la educación entre sus miembros. A la cooperativa se accede libre y voluntariamente, lo

---

¹³ *Alianza Cooperativa Internacional*. (2022, 19 junio). ACI. Recuperado 20 de marzo de 2022, de <https://www.ica.coop/es>

¹⁴ *Història | Cooperatives*. (2019). Cooperatives de Treball. Recuperado 20 de marzo de 2022, de <https://www.cooperativestreball.coop/la-federacio/historia>

¹⁵ Buendía Martínez, I. B. M. (1999). *La integración comercial de las sociedades cooperativas* (Primera edición, Vol. 77). Colección estudios.

que lleva implícito el deseo de ser socio y de participar activamente en la marcha y gestión democrática, cada socio un voto, de la cooperativa” (Paul Lambert) ¹⁶

Primer principi: Adhesió voluntària i oberta. Fa referència a la llibertat d'entrada i sortida dels socis davant la participació dels processos de producció i distribució dels béns i serveis. No pot haver-hi discriminació per raons de gènere, raça, classe social, orientació sexual o social, posició política i religiosa. Tot i que a conseqüència de la marxa d'un soci poden variar els fluxos financers, es poden establir condicions de permanència. **Segon principi:** Gestió democràtica per part dels socis. Cada membre de la cooperativa té un vot, sense tenir en compte el capital aportat.

Tercer principi: Participació econòmica dels socis. Fomenta la justícia en la distribució dels resultats. Els beneficis no es reparteixen segons el capital sinó en funció de l'activitat de cooperativitat, els excedents econòmics que hi pogueren haver es reparteixen equitativament segons el capital aportat i són qui assignen els excedents per al desenvolupament de la cooperativa, mitjançant l'establiment de reserves, una part d'aquestes són irrepartibles. Cada vegada que entra un nou soci a la cooperativa aporta un capital inicial, no és necessari que marxi un soci perquè pugui entrar un altre per tant, el seu capital és variable.

Quart principi: Principi d'autonomia i independència. Les cooperatives són organitzacions formades per les persones sòcies si realitzen algun acord amb organitzacions externes, o aconseguen capital social de fonts externes ho realitzen per tal que no perdin el control democràtic i mantinguin l'autonomia de la cooperativa. No són dependents de cap altra organització, ni de l'Estat ni govern.

Cinquè principi: Principi d'educació, formació i informació: Proporcionen educació i formació als socis, als representants escollits, als treballadors, als càrrecs directius, perquè puguin constituir de manera eficaç al desenvolupament de la cooperativa, per tal de poder-ho fer van crear un fons de reserva per la formació dels socis, ja que es van adonar que com més formats estiguin els socis més competitiva es torna la cooperativa. El dret d'informació als socis, al públic en general, als joves i als líders d'opinió es un dels més importants dins del model cooperatiu, tant de qüestions internes com externes sobre la naturalesa i els beneficis de la cooperació.

---

¹⁶ Martínez, A. (2016). *La cooperativa y su identidad*. <https://app-vlex-com.sabidi.urv.cat/#WW/vid/673174669>

Sisè principi: Cooperació entre cooperatives: Promulga la cooperació entre diferents cooperatives per reforçar el moviment cooperatiu treballant de manera conjunta amb diferents cooperatives que tinguin finalitats semblants, o amb estructures locals, nacionals, regionals i internacionals. Tenir aquesta xarxa cooperativa ajuda a reforçar el sentiment identitari com a soci.

Setè principi: Interès per la comunitat. Les cooperatives treballen per aconseguir el desenvolupament sostenible de les seves comunitats a través de polítiques aprovades pels seu membres.

2.4. ORIGEN I EXPANSIÓ DEL COOPERATIVISME DE CRÈDIT

Les cooperatives de crèdit sorgeixen a l'Europa Continental a mitjans del segle XIX, on apareixen diverses experiències que es poden qualificar de crèdit cooperatiu, sense obviar l'existència del cooperativisme i de les institucions d'ajuda mútua en les que ja es trobaven algun dels requisits del que es considera crèdit cooperatiu.¹⁷

Com ja he esmentat en l'anterior apartat, la primera cooperativa de consum neix amb la creació de la *Rochdale Society of Equitable Pioneers* el 1844, la que es considera el punt d'inici de la cooperació. El cooperativisme de crèdit és considerat com a instrument de finançament de les activitats neix a Alemanya, d'on és pionera la primera cooperativa de crèdit anomenada *Öhringer Privatspar- und Leihkasse* a la ciutat de Öhringer, que oferia als seus socis la possibilitat d'inversió dels seus estalvis de forma segura i rendible garantint les possibilitats de crèdits bancaris (Brendel, 2013).¹⁸

Per una altra banda, també es consideren cooperatives de crèdit les proporcionades per *Franz Herman Schulze-Delitzch*, que estaven orientades a servir les necessitats de la petita indústria, comerciants o artesans, la nomenada *Eilenburger Vorschussverein* constituïda el 1850 va ser una de les pioneres del seu gènere, partia de la base i concepció de l'economista i comercial de les cooperatives de crèdit tenint una similitud amb la banca convencional. El seu objectiu era millorar la situació dels seus socis amb una posada en comú dels recursos, buscant el nombre més gran possible de persones amb necessitats semblants per obtenir un objectiu conjunt consistent en l'obtenció de capital. Herman com a polític liberal, jutge i jurista va elaborar la primera llei prussiana de cooperatives l'any 1867, encara vigent a dia d'avui a la llei alemanya de cooperatives.

Una altra cara del cooperativisme de crèdit, ve impulsada pel sector agrari per *Frederich Wilhem Raiffeisen*, que va crear les primeres cooperatives a àrees rurals, les caixes rurals, per cobrir les necessitats financeres de la població camperola. Tot. Hi haver-hi diversos antecedents, el punt de partida d'aquest moviment es produeix al 1864, quan s'entén que la subsistència dels socis no pot dependre de donacions, caritat o subsidis, sinó del seu propi esforç, es forma l'entitat denominada *Heddesdorfer* que tindrà com a objecte ajudar

---

¹⁷ Borjabad, P. J. (1993). *Manual de Derecho Cooperativo: Vol. Segunda Edición*. J.M. Bosch Editor.

¹⁸ C.V. (2014). Vargas, C. (2014). Las cooperativas de crédito y su posición dentro del modelo cooperativo. Integración frente a diferenciación en el marco de la reforma del sistema financiero. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO.

als agricultors a l'adquisició de matèries primeres, essent considerada la primera cooperativa de crèdit basada en els principis d'auto-ajuda, auto-administració i auto-responsabilitat.¹⁹

Aquests corrent de cooperativisme de crèdit es va estenent ràpidament i notablement per tota Europa, el 1864 es funda la Banca Popular de Lieja per León D'Andrimont o a Itàlia la creació de la primera banca Popular a Lodi (Milan) per professor Luigi Luzzatti (Divar, 2012) i el cooperativisme rural s'implanta a Italia a través de Leone Wollemborg i Luigui Cerutti el 1883. A França ho adapta Louis Durand. A America del Nord va ser ALphonse Desjardins fundada l'any 1901 a Quebec (Caisse populaire de Levis) i a Estats Units varen ser un grup d'afroamericans qui varen portar aquest corrent formant la *St. Mary's Cooperative Credit Association* Manchester.

L'associació que busca el desenvolupament del sistema internacional de cooperatives de crèdit i estalvi, es el Consell Mundial de Cooperatives de Estalvi i Crèdit (WOCCU, per les seves sigles en angles), va ser constituïda a Madison (Wisconsin) l'any 1971, i actualment consta de més de quaranta mil cooperatives d'arreu del món, concretament a Europa n'agrupa onze mil i la seva quota de mercat és pròxima al 20% dels dipòsits financers del sistema europeu.²⁰

Després de veure els antecedents del cooperativisme de crèdit a nivell europeu, considero oportú enfocar l'anàlisi en l'àmbit nacional.

La primera cooperativa de crèdit que es va fundar a Espanya va ser, la Caixa Laboral constituïda a Madrid l'any 1865 anomenada *Manantial de Créditos*, tot i la seva curta durada. Enfront l'àmbit rural aquest moviment va actuar conjuntament amb la Església Catòlica, ja que aquesta va participar de manera activa davant la creació de caixes rurals a principis del S.XX. Es varen anar creant diverses Caixes Rurals arreu del territori nacional, he exposat en aquesta taula les primeres formacions que varen arribar a haver-hi, abans de la Guerra Civil van ser-hi més de mil.

Població	Any
Murcia	1891

---

¹⁹ ¹⁹ C.V. (2014). Vargas, C. (2014). Las cooperativas de crédito y su posición dentro del modelo cooperativo. Integración frente a diferenciación en el marco de la reforma del sistema financiero. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO. *REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO*.

²⁰ C.V. (2014). Vargas, C. (2014). Las cooperativas de crédito y su posición dentro del modelo cooperativo. Integración frente a diferenciación en el marco de la reforma del sistema financiero. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO. *REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO*.

Palència	1901
Zamora	1904
Navarra	1910

Elaboració pròpia a partir de: Las cooperatives de Crédito y su posición dentro del modelo economico.²¹

L'auge de creixement es va veure aturat, després de la promulgació de la llei de Cooperatives l'any 1942. Al principi de l'etapa constitucional, es va reduir el nombre de caixes rurals a unes dos-cents posteriorment amb la formació de la Unión Nacional de Cooperativas (UNACC) l'any 1969 va tornar a incrementar-se, durant el mateix període es desenvolupa el sector de caixes populars i laborals, que es tractaven de cooperatives de crèdit vinculades a activitats empresarials, relacionats en la indústria i el comerç, dos exemples serien la Caja Laboral Grumeco de Madrid o el Grupo Mondragón. A finals dels anys 70, es varen formar una de les poques cooperatives que hi ha hagut a Espanya orientades col·lectius específics i col·legis professionals orientats a cobrir determinades necessitats financeres, aquest van ser la Caixa D'arquitectes i la Caixa D'enginyers.

Als anys 80 va començar una important crisi en el sector, i com a conseqüència va portar la desaparició de un gran nombre de cooperatives de crèdit, aquest fet va provocar l'elaboració d'un pla de Sanejament entre els anys 1983 i 1989 i la firma d'un conveni d'associacions entre la majoria de caixes rurals amb el Banc de Crèdit Agrícola (BCA), posteriorment per diversos problemes vint-i-quatre associacions es desvinculen del Banc de Crèdit Agrícola i constitueixen el Banc Cooperatiu Espanyol (BCE), com a grup financer.²²

La participació de les caixes rurals dels grups Rural Grup Asegurador (RGA), Rural serveis informàtics (RSI) es gestiona a través del Grup Caixa Rural, aquest utilitza un model de banca federada que permet salvaguardar l'autonomia de cada entitat que la

---

²¹ ²¹ C.V. (2014). Vargas, C. (2014). Las cooperativas de crédito y su posición dentro del modelo cooperativo. Integración frente a diferenciación en el marco de la reforma del sistema financiero. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO. *REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO*.

²² Buendía Martínex, I. B. M. (1999). *La integración comercial de las sociedades cooperativas* (Primera edición, Vol. 77). Colección estudios.

forma. Aquest grup es un dels exemples de coordinació de grup davant als típicament jeràrquics, gràcies al seu sistema d'organització i funcionament democràtic.

2.5. EL NAIXEMENT DEL COOPERATIVISME A CATALUNYA

A Catalunya la primera cooperativa de producció va néixer al Segle XIX (1842), a Barcelona es tractava de la Companyia Fabril de Teixidors de Cotó, donava feina a dos-cents obrers i va ser finançada per l'ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

Posteriorment, es va fundar a Mataró, la Obrera Mataronesa que va estar en actiu de l'any 1864 fins l'any 1890, ni el governador civil ni cap notari van voler autoritzar l'escriptura de la constitució.

Finalment, l'any 1868, es reconeix el dret d'associació resoldre molts problemes legals que havien tingut les cooperatives fins aleshores.²³Aquest fet va provocar que es construïssin altres cooperatives industrials. Les primeres cooperatives de consum es crearen l'any 1860, a partir de les cooperatives de treball associat.

La primera cooperativa agrícola, és va constituir a Valls l'any 1888 (la Societat de Pagesos), tot i que anteriorment ja havien existit manifestacions cooperatives en termes d'agricultura. El seu naixement es va veure influir per les associacions de petits i mitjans propietaris agraris i els treballadors, que varen fomentar els sindicats agrícoles que van evolucionar al que avui en dia coneixem com cooperatives agrícoles.

Un paper força important el va tenir l'Institut Català de Sant Isidre, fundat l'any 1851, sent una de les primeres societats agrícoles espanyoles, tot i no ser una cooperativa va promoure la primera societat mutualista.²⁴

La unió i la cooperació neixen d'una necessitat, com va ser el cas de la crisi de la fil·loxera l'any 1880 que causà la mort de la major part de les vinyes Catalanes. L'alt cost del

---

²³ *Història | Cooperatives*. (2021). Cooperatives de treball. Recuperado 2 de abril de 2022, de <https://www.cooperativest treball.coop/la-federacio/historia>

²⁴ Vives, J. (2019). *EL COOPERATIVISME AGRARI A CATALUNYA: ORÍGENS I SITUACIÓ ACTUAL* (Vol. 46). Quaderns Agraris (Institució Catalana d'Estudis Agraris).

finançament per la replantació d'arbres va constituir que gran part de vinyataires catalans, pensaren en associar-se.²⁵

Rendé, va promoure la creació de sindicats agrícoles catalans i especialment a Tarragona, aquest es poden equiparar a les cooperatives d'avui.

A Barcelona l'any 1899 es crea el Primer Congrés Català de cooperatives i la Cámara Regional de Cooperativas de Cataluña y Baleares. Al segon congrés s'acorda enviar una delegació al Congrés de l'ACI. Fins a l'any 1906 les societats cooperatives agrícoles es reduïen al crèdit, i l'adquisició de llavors i adobs, no es feia producció comuna.

Per tant, observem com l'economia social va contribuir a la construcció de la identitat de les classes popular donant lloc a la creació de noves formes d'organitzacions obreres. Aquestes van donar peu a accedir a millors condicions de vida per als treballadors, noves formes d'unió col·lectiva, accés a salut i educació. No solament es centraven en l'àmbit econòmic sinó que també oferien espais per la cultura i l'esbarjo. Vetllava per les condicions socials i econòmiques de la població, cobrint aspectes de la vida que no estaven coberts per l'Estat.

2.6. LA CREACIÓ DEL GRUP CAIXA MAR

La societat Cooperativa de Crèdit del Grup Caixamar neix de la fusió l'any 2000 de la Caixa Rural d'Almeria i la Caixa Rural de Màlaga, aquestes entitats havien iniciat la seva activitat al 1966, i havien estat integrades a la Cooperativa agrícola i a la caixa rural murciana del Camp de Cartagena²⁶

Caixamar Caixa Rural, és la primera caixa rural espanyola i la primera cooperativa de crèdit espanyola amb més d'un milió i mig de socis i tres milions i mig de clients. És a dir, un grup d'agricultors associats a cooperatives agrícoles i ramaderes de diferents

---

²⁵ Equip De Professors De La Universitat Pompeu Fabra. (1997). *Estudi socioeconomic de les cooperatives a Catalunya: Vol. Primera edició*. Romargraf, SA.
https://treball.gencat.cat/web/.content/05_economia_cooperativa/publicacions/documents/estudi_socioeconomic_coop.pdf

²⁶ Gutierrez, M., Unclés, D., Sancho, E., & Marzo, B. (2022, marzo). *Cajamar Caja Rural*. Cajamar. Recuperado 20 de mayo de 2022, de <https://www.cajamar.es/storage/documents/cajamar-caja-rural-un-modelo-de-banca-cooperativa-para-el-siglo-xxi-92868.pdf>

províncies espanyoles vam començar a revitalitzar antigues caixes rurals i locals i impulsar-ne la creació d'altres d'àmbit local i comarcal.²⁷

El grup té el seu origen, al grup de persones que va començar a treballar i liderar el creixement de les seves petites cooperatives de crèdit, dins de cada província, fins que va arribar un punt que se'n van adonar que les seves necessitats serien més escoltades i obtindrien més solucions dins d'un grup financer d'àmbit nacional, sense renunciar al seu origen i a la vinculació als sectors productius locals.

Per tant, observem com el grup Caixamar, és fruit de la voluntat compartida de milers de socis de petites cooperatives i empreses agrícoles, que varen començar un projecte comú.

---

²⁷ Gutierrez, M., Unclés, D., Sancho, E., & Marzo, B. (2022, marzo). *Cajamar Caja Rural*. Cajamar. Recuperado 20 de mayo de 2022, de <https://www.cajamar.es/storage/documents/cajamar-caja-rural-un-modelo-de-banca-cooperativa-para-el-siglo-xxi-92868.pdf>

3. LA REGULACIÓ DE LA COOPERATIVA I INTEGRACIÓ DELS PRINCIPIS DE LA LEGISLACIÓ

Per poder desenvolupar unes relacions econòmiques fluides, cal marcar un marc legal nítid. Després d'haver parlat sobre l'evolució, la història i el naixement de les cooperatives tant d'Europa, com d'Espanya i Catalunya, considero oportú veure els canvis legislatius que hi ha hagut al llarg del seu desenvolupament fins a dia d'avui, per aquest motiu en aquest apartat exposaré la normativa sobre les cooperatives, centrant-me en el cooperativisme català.

Per la redacció d'aquest apartat utilitzaré com a base un estudi de la Generalitat de Catalunya sobre la Recuperació i la digitalització del patrimoni cooperatiu de Catalunya del arxiu Històric del Govern Civil de Barcelona a l'octubre de 2010 per l'autora Susana²⁸ Martínez Rodríguez, el llibre de "Régimen Jurídico de las "Sociedades Cooperativas Catalanas", escrit per Rosalía Alfonso Sánchez²⁹ i el "Manual de Derecho Cooperativo, general i catalan" de l'autor P.J. Borjabad Gonzalo.³⁰

Els antecedents a la primera llei de cooperatives es veuen reflectits en la llei de lliure creació de societats per accions i de crèdit sorgida després de la revolució de 1868, que tornava al poble la llibertat per contracta amb l'única limitació del principi de publicitat, la seva versió final reconeixia la legalitat de les cooperatives i la seva capacitat jurídica per operar amb tercers. És a dir, estaven emprades al marc legal definint-les com un tipus de societats per accions pel legislador espanyol. És sospita que la influència d'aquest corrent arriba a Espanya a través de la legislació francesa, va provocar que el legislador fes beneficiària aquesta classe d'agrupacions d'un conjunt d'avantatges eximits d'obligacions comptables, i facultant-la per adoptar la forma mercantil que els participants consideressin adequada.

Gairebé no existeixen testimonis documentats de la primera fase, es sap de la seva existència gràcies a fonts indirectes que determinen certs cercles obrers, garantits per la constitució de 1898, on sorgeixen múltiples manifestacions associatives cercant drets

---

²⁸ S. Martínez. (2010, octubre). *CATALUNYA, UN PAÍS DE COOPERATIVES*. Recuperació i digitalització del patrimoni cooperatiu de Catalunya: L'Arxiu Històric del Govern Civil de Barcelona.

²⁹ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

³⁰ Borjabad, P. J. (1993). *Manual de Derecho Cooperativo: Vol. Segunda Edición*. J.M. Bosch Editor.

comuns, un dels punts dèbils en els quals coincideixen aquest col·lectiu era en les habilitats formatives dels seus integrants, que dificultava la supervivència i organització de la cooperativa.

A conseqüència de l'elevat analfabetisme a Espanya, i la poca experiència sobre el tema, hi ha indicis que apunten que van ser els intel·lectuals liberals d'altres països els que van fer possible la llibertat de contractació i associació. Un dels primers difusors espanyols del moviment va ser Fernando Garrido juntament amb diversos polítics i economistes com Eduardo Chao, Echeragay, Manuel Pastor i Landera. Echeragay va redactar les noves bases del codi de comerç de 1869. Un cop creada "l'oferta", va cridar l'atenció dels líders obrers espanyols. El moviment obrerisme català va ser un dels més actius dins del territori nacional, i aquest es varen agrupar per preservar la cooperativa com a moviment obrer enfocant en el benestar dels treballadors enviant diversos escrits al congrés protestant per la proximitat que es volia establir entre les cooperatives i les societats anònimes.

L'any 1885, s'estipula un nou text legislatiu; el Codi de Comerç de 1885 exclouent a les cooperatives de la seva jurisdicció. On aquestes sí que establen estipulades, definides i tractades com una societat civil més era a la Llei d'Associacions de 1887, va ser el resultat de més de deu anys de projectes enfocats al moviment obrer, establint una sèrie de formalitats legals a l'hora de constituir-la, de forma legal s'havien d'assenyalar una sèrie de requisits i registres sotmesos sota la responsabilitat dels càrrecs de l'administració. L'èxit queda acreditat per la seva llarga duració, ja que va estar vigent fins a 1964.

Basant-se en l'article 11, les associacions que recaptessin ingressos dels socis havien de formalitzar semestralment els comptes dels seus ingressos per posteriorment posar-los en manifest als seus socis. Aquesta llei no establia la regulació davant d'operacions de crèdit, aquestes quedaren aclarides amb l'aprovació del Codi Civil de 1889, concedint capacitat jurídica a totes les associacions.

3.1. LLEI DE COOPERATIVES DE 1931

Abans d'explicar la formació i regulació de la Llei de Cooperatives el 1931, considero convenient explicar els antecedents que van dur a terme la seva entrada en vigor.³¹

---

³¹ Generalitat de Catalunya. (2018). *Una mica d'història*. Treball Gencat. Recuperado 12 de mayo de 2022, de

https://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/coneixer_l_economia_social/una_mica_d_historia/

A principis del S.XX, el cooperativisme amb lentitud s'anava instaurant cada vegada més a Espanya. Es van definir els sindicats agrícoles gràcies a la llei de l'any 1906 i el seu posterior reglament l'any 1908. L'article 1 d'aquesta mateixa llei, definia les institucions de cooperació, com serien les cooperatives del món rural i les activitats agrícoles que segueixin algun dels punts que relata per la millora de la unió sindical, disposarien de millores i beneficis fiscals i disposarien de personalitat jurídica. Si més no, les cooperatives no estaven definides amb aquesta llei, però hi havia l'ambigüitat que estipulava que podien acollir-se al sindicat totes aquelles entitats que promoguessin interessos comuns.³²

Per una altra banda, les cooperatives no agràries continuaven regides per la Llei d'associacions de 1887. Dominaven les cooperatives de consum amb un 70% del total. L'auge que van obtenint les cooperatives, creen la necessitat d'establir d'una llei pròpia de cooperatives.

Gascón Miramon l'any 1927, va elaborar l'esborrany que després va servir d'exemple per la creació de la llei de 9 de setembre de 1931 i el Reglament de 20 d'octubre del mateix any, reconeixen per primera vegada la cooperativa com a figura autònoma, les dues formen part de la legislació republicana de cooperatives. El seu objectiu va ser la lluita contra la pluralitat existent dels fenòmens que responien al concepte de cooperativa. En l'article 1 de la mateixa llei es definia per primera vegada el concepte de cooperativa i que s'entenia per aquesta;³³

- “ **Artículo 1.º** Es Sociedad Cooperativa la reunión de personas naturales o jurídicas que se obligan a aunar sus esfuerzos, con capital variable y sin ánimo de lucro, al objeto de lograr fines comunes de orden económico-social, sometándose expresamente a las disposiciones de la Ley. El lucro a que se refiere el artículo primero de la misma, es el calificado de mercantil, o sea, el que supone un beneficio exclusivo para la intermediación. ‘

---

³² Pujol, J. (2021, 3 junio). *El cooperativisme: de la 2a República a la dictadura (1931–1974)*. Nexe.

Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://nexe.coop/reflexions-cooperatives/el-cooperativisme-de-la-2a-rep%C3%BAblica-la-dictadura-1931-1974>

³³ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas. Atelier.

La disposició de 1931, promulga el vot democràtic, el principi de portes obertes, la creació tant d'un fons social obligatori com d'un fons de reserva. L'associació cooperativa havia de regir-se pels seus propis estatuts i acords societaris. L'article 27 i 44, de la mateixa llei definien les previsions particulars destinades a obres socials.

- **“Artículo 27.** La Obra Sindical de Cooperación examinará el expediente e informará sobre si debe ser tenida la sociedad por verdadera cooperativa, ajustada en su formación y fines a la Ley de Cooperación. ‘’
- **“Artículo 44:** Las exenciones y beneficios expresa en contrario, se aplicarán a las Cooperativas que obtengan la calificación de populares las exenciones, excepciones, facultades y beneficios de toda. Clase concedidos por diferentes disposiciones a las denominadas obreras.’’

Tal com estipula l'article 37, la llei preveia la necessitat d'organització suprasocietària a través de la creació d'unions i federacions de societats cooperatives, amb la necessitat d'una integració econòmica. Pel que fa a les participacions de capital, solament es podien transferir entre els socis

Per començar a funcionar com una cooperativa, l'única condició indispensable era la seva inscripció gratuïta al registre habilitat pel Ministeri de Treball i aquest aprovés el seu Estatut o el reglament propi.

- **“Artículo 7:** En los Estatutos de las Cooperativas habrá de consignarse claramente si la asociación se constituye con la condición de responsabilidad limitada, suplementada o ilimitada, y los demás particulares que se marquen e el Reglamento para la aplicación del presente Decreto (1).

Por el organismo dependiente del Ministerio de Trabajo que en el mismo Reglamento se determine, se llevará el registro especial de Cooperativas. Estas no podrán empezar sus operaciones con terceros mientras no estén inscritas en el Registro, previa la aprobación de sus Estatutos o Reglamentos por el Ministerio de Trabajo, con el informe del organismo competente.

La inscripción será gratuita.

Las certificaciones que hayan de ser expedidas por el registro se extenderán en papel común.

La copia diligenciada del acta de constitución y de los Estatutos con la anotación de inscripción, equivaldrá para todos los efectos legales a una escritura pública.”

Aquest Registre de Cooperatives, també es crea per evitar el desconeixement estadístic que és sofria fins aleshores. Per aquest fet va ser obligatori la inscripció de les cooperatives ja existents, com les de nova creació. A vigílies de la Guerra Civil hi havia inscrites, 536 cooperatives. (J.Reventós, 1960, 219-221)³⁴

El problema s'esdevé quan el legislador confon la finalitat de l'entitat amb la necessitat d'organització d'aquesta, és dir, consolida l'allunyament del règim jurídic de les cooperatives i de les societats mercantils per la seva connotació capitalista, sense reparar en les conseqüències pràctiques (Gadea, 1994, pag. 138).

3.2. LLEI DE BASES DE COOPERACIÓ CATALANA 1934 I LA LLEI DE COOPERATIVES

Les lleis tracten de regular els aspectes de la societat, tractant els fets polítics, socials i econòmics. Amb els principis cooperatius s'esdevé el mateix fenomen, la identitat cooperativa s'ha formulat a través de les seves necessitats.

La primera cooperativa catalana es constitueix a Palafrugell l'any 1865, seguida per la Càmera Regional de Cooperatives de Catalunya el 1898, i per la “Federación Regional de Cooperativas de Cataluña” l'any 1923.³⁵

Després de l'aprovació per les Corts de la República que s'atorgava l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, l'any 1932 i de la Llei de l'Estatut Interior de Catalunya aprovada el maig de 1933. Per tant, la Generalitat de Catalunya, entre altres funcions, assumeix la legislació exclusiva i l'execució i direcció de les cooperatives.

Aquesta habilitació de funcions, va propiciar la promulgació de la Llei de Bases de La Cooperació, es comença a treballar sobre un projecte elaborat per Joan Ventosa Roig, presentat al Parlament de Catalunya el 24 de desembre de 1933, fins que finalment s'instaurà la Llei de Bases de 1934.

---

³⁴ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

³⁵ Pujol, J. (2021, 3 junio). *El cooperativisme: de la 2a República a la dictadura (1931–1974)*. Nexa.

Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://nexa.coop/reflexions-cooperatives/el-cooperativisme-de-la-2a-rep%C3%BAblica-la-dictadura-1931-1974>

Mostrava moltes similituds amb la Llei de 1931, això es mostra reflectit al seu article 1; “**Article 1:** S’entén per societat cooperativa, sindicat agrícola o mutualitat, als efectes d’aquesta llei, l’associació de persones, naturals o jurídiques, que es proposin millorar la situació econòmica i social dels seus membres, establint una comunitat voluntària en la qual el servei mutu i la col·laboració pecuniària de tots els seus membres permeten realitzar la funció que es proposen: treball, producció, distribució, crèdit, previsió, assegurances o qualsevol altre fi que tendeixi a millorar les relacions humanes, a anteposar els interessos col·lectius per sobre de tota idea de benefici particular i a suprimir tot lucre entre els seus associats i entre aquests i la societat respectiva.”

Feia seus els principis de Rochdale i afegia els de la llibertat i independència política i religiosa, prohibia la limitació del nombre de socis i qualsevol privilegi, determinava el repartiment dels excedents de la forma proporcional a la participació del soci en les operacions socials, incrementava la dotació del fons de reserva indivisible (respecte a la Llei estatal), instituïa una comissió revisora de comptes, i acollia el terme « popular » per denominar a les cooperatives abans denominades « obreres » . Com a novetats destaca la creació del Consell Superior de la Cooperació i l’atribució de la facultat inspectora de les cooperatives a les organitzacions federatives constituïdes per aquestes. Finalment, les cooperatives qualificades com a « populars » podien accedir a exempcions i beneficis tributaris.³⁶

Per tant, veiem que una peculiaritat de la llei catalana, que la diferencia de la nacional, és el seu mercat de caràcter col·lectivista: establia que un mínim del 15-30% de l’excés de percepció pertanyia a la cooperativa per enfortir la seva economia i ser invertit en obres comunes. En les cooperatives de producció, el mínim ascendia al 40%. Una altra peculiaritat de l’esperit col·lectivista el trobàvem en les cooperatives de producció participades per altres cooperatives, o cooperatives de segon grau. Aquest fet, s’atribueix a l’experiència del moviment català que tenia una de les seves debilitats en l’escassa capitalització de les unitats cooperatives.³⁷

La Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu, aprovada pel decret de 26 de juny de 1933, va ser un fet de vital importància per al desenvolupament de les cooperatives. El seu capital

---

³⁶ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

³⁷ Generalitat de Catalunya sobre la Recuperació i la digitalització del patrimoni cooperatiu de Catalunya del arxiu Històric del Govern Civil de Barcelona a l’octubre de 2010 per l’autora Susana Martínez Rodríguez .

era aportat tant per la Generalitat, pels sindicats agrícoles, les cooperatives de consum i les mutualitats.

3.3. EL COOPERATIVISME SINDICAL: LA LLEI DE 1942

A finals de la Guerra Civil Espanyola, s'instaura una nova llei datada el 27 d'octubre de 1938, instava a les cooperatives a “colaborar con los Sindicatos Nacionales en la solución de los problemas de tipo económico” que dona peu a la llei de 26 de gener de 1940, sobre l'unitat sindical.³⁸ Aquesta llei franquista de 1940 força la integració de les estructures representatives de les cooperatives al Moviment sota la inspecció de la Delegació Nacional de Sindicat. Aquesta concepció franquista s'observa en el següent articulat;

*De ahí que las Leyes Fundamentales españolas postulen la configuración comunitaria de la empresa y, de ahí también, que en ellas encuentre su base política la cooperativa, pues esta fórmula, vieja de siglos, protagoniza las soluciones de integración de los distintos elementos de la empresa en una comunidad de fines y de medios que subordina los de índole económica a los de carácter personal. Esa es la idea-fuerza de la legislación promovida en la materia por el Estado español”. Una visió corporativista en lloc d'un enfocament cooperativista. Així ho reblava posteriorment: “Las cooperativas, sus Uniones y Federaciones forman parte del movimiento cooperativo, integrado en la Organización Sindical”.*³⁹

El 2 de gener de 1942, s'aprova una nova llei de cooperatives i l'11 de novembre de 1943 es promulga el seu reglament. Les variacions que adopta respecte la llei de 1931, son derivades del nou enquadrament de la societat cooperativa i les relacions amb l'Estat i la organització sindical. En els seus articles (art. 41,42,43 i 44) s'estableix una interpretació molt rigorosa del concepte mutualista.⁴⁰

---

³⁸ Pujol, J. (2021, 3 junio). *El cooperativisme: de la 2a República a la dictadura (1931–1974)*. Nexe. Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://nexe.coop/reflexions-cooperatives/el-cooperativisme-de-la-2a-rep%C3%BAblica-la-dictadura-1931-1974>

⁴⁰ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

3.4. MARC CONSTITUCIONAL DE LA COOPERATIVA CE 1978 (COMEPETENCIES)

Fins a l'arribada de les noves lleis post constitució, i post franquisme, va haver-hi adaptacions d'aquestes. Explicaré breument els nous reglaments que van anar sortint L'Assemblea Nacional de Cooperatives de 1961, manifesta la discrepància de la realitat amb la normativa legal i aprova les noves bases que han de presidir a la nova ordenació legal del cooperativisme. Es redacten diversos projectes, fins que finalment i provisionalment s'aprova el Reglament de Cooperació el 13 d'agost de 1971. Aquesta solució va estar bastant criticada per la Doctrina, que demanava un canvi, que no es solucionava amb un simple canvi de Reglament, tot i això, aquest va provocar un important avanç dins del cooperativisme espanyol.

El canvi de llei arriba amb la Llei de 19 de desembre de 1974 i el Reglament de 16 de novembre de 1978, aprovat dins del nou context democràtic, s'aprecia que vol fer un canvi en la condició restrictiva i adoptar-ne una més ampla, es mostri veu reflectit al seu article 1, que especifica que 'la fórmula cooperativa podrà realitzar-se en qualsevol activitat econòmica i social lícita'. A l'exposició dels motius de la llei cita, que exigeix la construcció d'una institució rigorosa en els seus plantejaments socials, i a la vegada, tecnificada, permeable a l'especialització i sensible al mercat. Tal com relata, (Sánchez Calero), aquesta nova llei manifesta la influència de la normativa de la societat anònima: la societat manté els seus principis, i a més a més, es beneficia d'una tecnificació major aprofitant-se de l'experiència de la regulació de la organització societària anònima.

3.4.1. POSTERIORS A LA CE

Actualment, a Espanya existeixen varies lleis de cooperatives, donat que la majoria de Comunitats autònomes (CAAA), tenen una normativa pròpia. Tot i que, en aquest projecte solament estudiarem la de Catalunya.

Com a punt de partida, ens trobem la nova organització territorial d'Estat creada a partir de la Constitució de 1978⁴¹: es tracta d'una organització territorial per autonomies, presentant similituds amb un Estat Federal. Es divideix Espanya en disset CCAA,

---

⁴¹ Parlament de Catalunya. (2012). *Constitució Espanyola*. Constitució Espanyola. Recuperado 20 de mayo de 2022, de <https://www.parlament.cat/document/nom/ConstitucioConsolidat.pdf>

compartint competències amb l'Estat. La constitució relata la distribució de les competències, en el seus articles 148 i 149, el primer es refereix a les competències que poden assumir cada comunitat autònoma i el segon, quines competències són exclusives del Estat.

3.4.1.1. LLEI 4/1983 9 DE MARÇ (COOPERATIVA CATALANA)

Les societats cooperatives a Catalunya son fruit d'una llarga tradició, aquesta denota el sentit associatiu del poble de Catalunya en cercar solucions des de la col·laboració i la solidaritat. No solament cerquen uns objectius econòmics, sinó també socials, humanístics i culturals.⁴²

Tot i al 1934 la Generalitat de Catalunya, tingué la Llei de Bases de Cooperació, una llei de Cooperatives i una de sindicats agrícoles, una legislació que en els seus moments fou considerada com una de les més avançades, i elogiada per l'Oficina internacional de Treball de Ginebra, amb l'arribada del nou règim sorgit a través de la Guerra Civil, fou derogada el 1939, i les cooperatives catalanes fossin regides per la normativa estatal, és a dir, la Llei de 1942 i el seu reglament d'aplicació de 1943, el Reglament de 1971 i la llei del 74 i el posterior reglament de 1978.

Dins de l'escenari proporcionat per la CE de 1978, el 1983 es quan surt a la llum la nova llei catalana de cooperatives. Es descarta la l'idea de restablir l'antiga llei de 1934, reclamada en un manifest publicat al 1977 per la Fundació Roca i Galès, el Parlament de Catalunya facultat per l'Estatut d'Autonomia de 1979, que te atribuïda lla competència exclusiva en << cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de seguretat social, respectant la legislació mercantil>>, dicta la llei de 5/1983 de 9 de març, de Cooperatives de Catalunya. (R.Alfonso, 2020, pàg. 33-34)⁴³

Aquesta nova llei catalana es manté fidel als principis cooperatius tradicionals i marcats per la ACI, però adaptats a les noves circumstàncies d'ordre tècnic i jurídic, a les noves rames de cooperació i a les circumstàncies socioeconòmiques del moment. Cal tenir en compte que en el lapse de temps de quaranta-nou anys, s'ha produït un canvi sociològic

---

⁴² *Llei de Cooperatives de Catalunya (Llei 4-1983, de 9 de març)*. (1983). Llei de Cooperatives de Catalunya (Llei 4/1983, de 9 de març). Recuperado 23 de abril de 2022, de <https://vlex.es/vid/llei-cooperatives-catalunya-267767065>

⁴³ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

tant al país, com a tot el món, factors com una generalitzada taxa d'atur, inflació i criteris tècnics que produeixen que aquesta nova llei s'hagi d'adaptar als nous temps, per tal que les cooperatives presentin una solidesa perquè puguin aconseguir les finalitats que persegueixen. Els seus Estatuts, concedeixen un ampli marge d'autonomia de voluntat als socis, aposta per la solidesa del moviment cooperatiu i recull la tradició del Consell Superior de la Cooperació com organisme de col·laboració entre l'administració i el moviment cooperatiu.⁴⁴

Es va buscar poder desenvolupar un text legal que tingues un marc legal suficient, perquè el moviment cooperatiu pogués tornar a ésser un instrument de servei per l'economia de Catalunya, sota la pràctica dels principis democràtics i respectant els interessos dels principis democràtics.

Aquesta nova llei intenta plasmar els compromisos que tenia la Generalitat de Catalunya envers la cooperació.

3.4.1.2. LLEI 12/2015 9 JULIOL

Com a antecedent a Catalunya d'aquesta llei de Cooperatives trobem el Decret Legislatiu 1/1992, de 10 de febrer.⁴⁵

La llei de cooperatives que actualment es manté vigent a Catalunya, és la llei de 12/2015, de 9 de juliol. Es tracta d'una llei inspirada amb els principis generals del ACI, i especialment en la idea comuna de què la cooperativa és, << una associació autònoma de persones que s'han unit de forma voluntària per satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals en comú mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica>>⁴⁶

Persegueix cinc objectius;⁴⁷

- Fomentar la creació de noves cooperatives i la consolidació de les ja existents

---

⁴⁴ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

⁴⁵ *Decret Legislatif 1/1992*. (1992). Portal Jurídic de Catalunya. Recuperado 24 de mayo de 2022, de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=59391#1126504>

⁴⁶ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

⁴⁷ Generalitat de Catalunya. (2015). *Nueva ley de cooperativas*. Ley 12/2015, del 9 de Julio, de cooperativas. Recuperado 23 de mayo de 2022, de https://treball.gencat.cat/es/ambits/economia_social/recursos/normativa/Nova-Llei-de-cooperatives/

- Simplificar i eliminar càrregues administratives
- Reforçar les vies de finançament de cooperatives
- Aconseguir un increment de la dimensió del món cooperatiu.

Per tal d'aconseguir aquests objectius, s'ofereixen diverses mesures per tal de no imposar un model únic de cooperativa, sinó que ofereix diverses opcions i possibilitats, perquè cadascuna es reguli pels seus propis estatuts.

El legislador català vigent el 2015, pretén dotar a les societats cooperatives, d'un règim jurídic modern, clar i flexible, tenint en compte tant les exigències presents com les futures per poder reforçar la fórmula societària cooperativa com una eina de creació de treball estable i de qualitat.

Té com a objectiu fomentar la utilització de la fórmula societària cooperativa apropant el llenguatge tècnic i específic simplificant els seus conceptes. Es reflecteix en el seu article 1, on es reformula el concepte de societat cooperativa.

En front a les seccions cooperatives, la llei permet sempre i quan estigui d'acord amb la normativa comptable i que els estatuts ho permetin, que cada secció pugui dur a terme separatament la distribució del resultat comptable i la imputació de pèrdues.

La LCCA es divideix amb un total de 159 articles, vuit disposicions addicionals i sis disposicions transitòries. La disposició final de la llei, és la que autoritza al Govern de la Generalitat, al desenvolupament i l'execució de la llei.

4. LES SECCIONS DE CRÈDIT

Les seccions de crèdit són organitzacions centenàries, amb arrels a la Llei dels sindicats agraris de 1906.

Dins de la mateixa organització cooperativa, els estatuts poden estipular determinades unitats organitzatives internes, anomenades seccions, habilitades per portar el patrimoni i la comptabilitat per separat.⁴⁸ Per motius funcionals, les cooperatives especialment, les agràries, han constituït aquests departaments per ser més eficaces en les seves activitats. Les Seccions de crèdit figuren com unitats econòmiques i comptables internes dins de les cooperatives, subjectes a l'establert dins del seu règim jurídic.⁴⁹ Solament s'admet la seva ocupabilitat a aquelles cooperatives a les se'ls atribueix tal facultat constitutiva a la norma específica, es dir, a les agràries de primer grau.

Tot i tenir antecedents directes en Lleis passades, s'atén per primera vegada a les Seccions de Crèdit a la Llei de Cooperatives de 1974, dins del seu article 7, dins del territori català s'atenen per primera vegada a la Llei 4/1983 i en els seus textos posteriors. Actualment, a la nova legislació cooperativa s'ha enfocat més detalladament el concepte de les cooperatives de crèdit, possiblement l'existència de alguns problemes sorgits a les cooperatives agràries amb secció de crèdit i la repercussió que han tingut aquestes. En aquests moments la llei més vigent és la Llei 7/2017, de 2 de juny (LRSCrC), destaca per la creació del el Fons Cooperatiu de recolzament a les seccions de crèdit, destinat a facilitar el retorn del saldos creditors.⁵⁰

En vers l'objecte de les seccions de crèdit, també bé delimitat a la pròpia normativa tant general com específica, l'article 2 del LRSCrC, assenyala una sèrie de finalitats com a possible objecte a complir per les seccions de crèdit:

“Contribuir a la financiación de las operaciones de la cooperativa”

“Contribuir a la financiación de actividades de los socios comunes vinculadas a la actividad de la cooperativa o a las necesidades domésticas de los socios comunes y de los socios colaboradores”

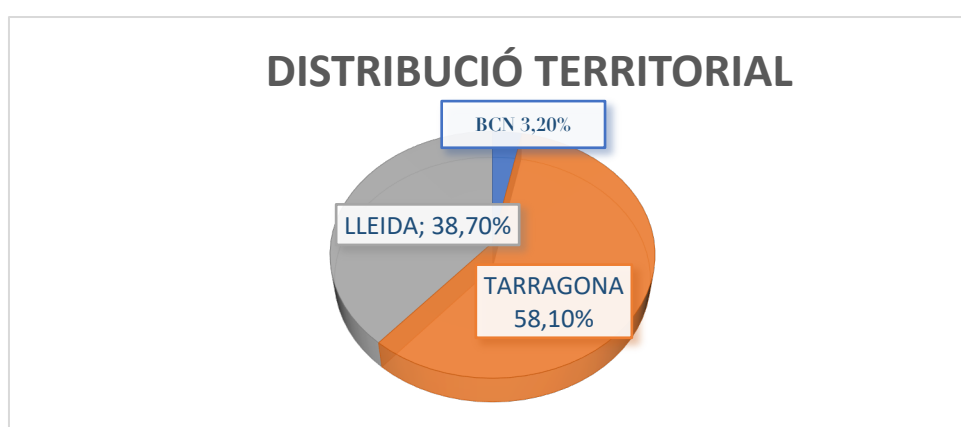
⁴⁸ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

⁴⁹ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

⁵⁰ Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

Una diferència notòria de les cooperatives de crèdit tenen absència de responsabilitat jurídica, per tant, que la secció de crèdit desaparegui de la cooperativa pot comportar resultats molt greus per la mateixa organització.

Realitzaré una radiografia del sector, per tal d'observar quina presència tenen actualment a Catalunya, les Cooperatives amb Seccions de crèdit a partir de la informació dels municipis des d'on operen actualment hi ha 62 cooperatives amb seccions de crèdit i gestionen més de 560,4 milions d'euros dels seus socis, repartides per tot a 73 municipis del territori català, 36 d'elles es troben a la comarca de Tarragona, 24 a Lleida i dues a Barcelona.⁵¹

Elaboració pròpia a partir: Gencat.

A la taula que exposaré a continuació, desglossaré territorialment l'impacte econòmic que tenen les Cooperatives amb seccions de crèdit, segons les dades agregades el 2021 del sector de seccions de crèdit de cooperatives catalanes.

Saldos creditors	Nombre de cooperatives	%	Saldos creditors (milers d'€)	%	Saldos mitjans (milers d'€)
20 M€ o més	6	9,68%	208.500	37,21%	34.750
De 10 M€ fins a 20 M€	7	11,29%	112.987	20,17%	16.141
De 5 M€ fins a 10 M€	19	30,65%	141.489	25,25%	7.447
De 2M€ fins a 5 M€	22	35,48%	83.937	12,98%	3.815
Menys de 2M€	8	12,90%	12.349	2,39%	1.669
TOTAL	62	100%	560.262	100%	9.036

⁵¹Generalitat de Catalunya. (2022, 1 enero). *Radiografia del sector*. Departament d'Economia i Hisenda. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/fundacions-caracter-especial-mercat-valors-coop-agrarias/seccions-credit-cooperatives-agrarias/radiografia-sector>

Font; Elaboració Propia a partir de Economia.gencat⁵²

Un cop vist l'impacte econòmic, que tenen les cooperatives de crèdit a Catalunya, veurem quina es la presència i com es reparteixen als 73 municipis catalans dins de 17 de les seves comarques.

Comarca	Nº de cooperatives	Habitants	% Població comarca	Saldos creditors/ milers €	Saldos creditors /habitant
Alt Camp	5	30.615	67,97%	26.246	857
Alt Penedès	1	2.207	2,00%	6.727	3.048
Baix Camp	8	19.437	9,96%	61.014	3.139
Baix Ebre	2	48.331	61,40%	49.305	1.020
Baix Penedès	4	16.964	15,36%	48.033	2.831
Conca De Barberà	2	4.649	23,12%	30.402	6.539
Garrigues	9	14.145	74,41%	65.919	4.660
Montsià	3	22.654	33,12%	27.544	1.216
Noguera	3	3.545	9,05%	41.180	11.616
Osona	1	47.319	28,84%	6.824	144
Pla D'Urgell	3	8.758	11,83%	71.593	8.175
Priorat	6	5.906	63,92%	27.289	4.620
Ribera d'Ebre	2	2.760	12,62%	12.012	4.352
Segrià	9	20.443	9,66%	69.558	3.403
Tarragonès	1	2.385	0,91%	4.244	1.779
Terra alta	3	4.005	35,13%	12.371	3.089
Total	62	254.123	17,64	560.262	2.205

Font; Elaboració Propia a partir de Economia.gencat⁵³

⁵² Generalitat de Catalunya. (2022, 1 enero). *Radiografia del sector*. Departament d'Economia i Hisenda. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/fundacions-caracter-especial-mercat-valors-coop-agraries/seccions-credit-cooperatives-agraries/radiografia-sector>

⁵³ Generalitat de Catalunya. (2022, 1 enero). *Radiografia del sector*. Departament d'Economia i Hisenda. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/fundacions-caracter-especial-mercat-valors-coop-agraries/seccions-credit-cooperatives-agraries/radiografia-sector>

El sector on principalment ens troben Cooperatives amb secció de Crèdit és l'agrícola. Les seccions de crèdit són utilitzades pels seus socis com autèntics bancs, tot i que tenen la impossibilitat de enllaçar-ho directament amb el sistema bancari espanyol. Els productes que són més habituals trobar-nos són les comptes d'estalvi, els comptes corrents i imposicions a un termini fix, aquests passius serveixen per finançar als socis de la Cooperativa.

Concedeixen préstecs a mig i llarg termini, aconseguint que els socis puguin aconseguir el finançament necessari per a l'explotació de les seves finques. De la facturació que obtenen poden realitzar-ne els càrrecs al compte de la secció. Aquest fet crea beneficis per la Cooperativa, cobrant els interessos per l'ajornament de pagaments, controlant el ric del soci i aconseguint una tresoreria més desfogada.⁵⁴ Es a dir, les Cooperatives amb Seccions de Crèdit poden fer prestar i obrir crèdits als socis amb les finalitats establertes al article 1.1 de la LSCR, la concessió dels préstecs obtinguts ha de ser aprovada pel Consell Rector o de l'òrgan facultatiu corresponent, amb un informe previ del Director o Gerent, tal com consta al Art. 7.1 de la LSCr.

Dins de les Seccions de Crèdit, existeixen unes limitacions on tenen limitades les operacions de risc a un soci col·laborador o a un grup de socis, que constitueixin una unitat de rics. Els límits venen establerts per la llei LSCr en funció dels recursos que tingui la societat i del grau de rics que pugui tenir l'operació. No es podrà concedir operacions de rics a cap soci o col·laborador, quan la operació excedeixi el volum de 2,5%.⁵⁵

Envers els socis de les cooperatives amb secció de crèdit, se'ls aplica la llei de cooperatives amb les especificitats d'aquesta.⁵⁶ Es reconeix la participació dins de la

---

⁵⁴ *La Sección de Crédito es financiadora y captora de recursos.* (2020, 10 julio). Sección de Crédito. Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://www.secciondecredito.com>

⁵⁵ *Llei 7/2017, del 2 de juny, del règim de les seccions de crèdit de les cooperatives* | Departament de la Presidència | *Legislació*. (2017, 8 junio). Cercador d'Informació i Documentació Oficials (CIDO) - Diputació de Barcelona. Recuperado 28 de abril de 2022, de <https://cido.diba.cat/legislacio/7081608/llei-72017-del-2-de-juny-del-regim-de-les-seccions-de-credit-de-les-cooperatives-departament-de-la-presidencia>

⁵⁶ *Art. 2 Llei 7/2017, del 2 de juny, del règim de les seccions de crèdit de les cooperatives* | Departament de la Presidència | *Legislació*. (2017, 8 junio). Cercador d'Informació i Documentació Oficials (CIDO) - Diputació de Barcelona. Recuperado 28 de abril de 2022, de <https://cido.diba.cat/legislacio/7081608/llei-72017-del-2-de-juny-del-regim-de-les-seccions-de-credit-de-les-cooperatives-departament-de-la-presidencia>

secció als socis comuns i als socis col·laboradors, aquests últims amb les limitacions de la norma específica. En el cas de les cooperatives rurals, els socis que no compleixin els requisits, seran assimilats com socis col·laboradors. També s'admet l'assimilació de soci comú, a les següents persones:⁵⁷

“a) Els membres de la comunitat familiar que tinguin una relació d'afinitat o de consanguinitat de primer grau amb els socis que compleixen els requisits legals per a tenir la condició de soci comú en una cooperativa agrària i que duguin a terme una activitat econòmica que en depengui o sigui afecta a l'activitat econòmica d'aquests socis.

b) Els treballadors de la cooperativa.

c) Les persones jubilades que, en els tres darrers anys de vida professional activa, havien tingut la condició de soci comú en una cooperativa agrària.”

Les seccions de crèdit funcionen com un banc dins de la mateixa cooperativa, però no tenen la condició d'entitats de crèdit. Aquesta falta de reconeixement les deixa al marge de les polítiques financeres en l'àmbit estatal i comunitari, i també les impossibilita de comptar amb mecanismes de liquiditat, solvència i garantia, com les que posseeixen les entitats financeres.

---

⁵⁷ Art. 2 Llei 7/2017, del 2 de juny, del règim de les seccions de crèdit de les cooperatives | Departament de la Presidència | Legislació. (2017, 8 junio). Cercador d'Informació i Documentació Oficials (CIDO) - Diputació de Barcelona. Recuperado 28 de abril de 2022, de <https://cido.diba.cat/legislacio/7081608/llei-72017-del-2-de-juny-del-regim-de-les-seccions-de-credit-de-les-cooperatives-departament-de-la-presidencia>

5. MARC CONCEPTUAL DE LES COOPERATIVES DE CRÈDIT.

El terme ‘‘Cooperativa de Crèdit’’, solament pot ser utilitzada per les entitats regulades per la LCCr, quedant prohibit adoptar una denominació idèntica a la d’una altra societat preexistent, bé sigui de crèdit com d’una altra naturalesa.⁵⁸

Les cooperatives de crèdit són societats mercantils privades, amb la finalitat d’atendre les necessitats financeres dels seus socis. Realitzen funcions d’entitat bancària diferenciant-se de la banca tradicional en la seva forma d’administració i govern. Solen ser entitats rurals o locals, que tracten de satisfer les necessitats de crèdit i estalvi dels socis.

El terme d’entitat financera, encara resulta molt ampli i complex, però al mateix temps forma part de la nostra rutina diària. Les relacions entre ciutadà i entitat financera actualment són necessàries, per la gestió del nostre capital

Aquestes cooperatives poden realitzar tota classe d’operacions actives, de serveis o passives permeses en altres entitats de crèdit, sempre que tinguin la intenció de salvaguardar les necessitats dels socis, i les activitats que o operacions que duguin a terme amb tercers no abastin el 50% dels recursos de la societat. Amb aquest percentatge, no comptabilitzen les operacions que es realitzin amb socis de les Cooperatives associades, les de col·locació d’excés de la tresoreria en el mercat interbancari, ni l’adquisició de valors actius i financers (Borjabad, Gonzalo)

La seva finalitat és guardar els estalvis i oferir préstecs, és dir, com un banc el que els diferencia és la vinculació social que tenen les cooperatives de crèdit. En les cooperatives de crèdit la propietat la tenen els seus socis cooperativistes, i estan regulades per l’Assemblea General, el Consell Rector i el Consell Social. Existeixen diversos tipus que explicaré detalladament dins d’un altre apartat.

Per la constitució d’una Cooperativa de Crèdit existeix una normativa especial, primerament, és precís que obtinguin una autorització prèvia del Ministeri d’Economia i Hisenda, aquesta sol·licitud ha d’estar subscripta per almenys cinc persones jurídiques que formin part d’un grup de promotors que desenvolupin l’activitat pròpia durant al menys dos anys abans de la constitució. En el cas que es vulgui constituir una Caixa Rural, s’ha

---

⁵⁸ Borjabad, P. J. (1993). *Manual de Derecho Cooperativo: Vol. Segunda Edición*. J.M. Bosch Editor.

d'incloure almenys una Cooperativa agrària o 50 promotors físics d'explotacions agràries.⁵⁹

Una vegada aconseguixi l'autorització del ministeri, ha d'obtenir la inscripció corresponent a Banc d'Espanya, acompanyant-ho de la còpia de l'escriptura pública de la constitució, i aquí s'acabaria la via administrativa. La sol·licitud ha de ser resolta en els següents sis mesos, a la Direcció General del Tresor i Política Financera, o l'òrgan de la Comunitat Autònoma que correspongui, si no es dicta resolució expressa s'entén com a desestimada la sol·licitud.

Els requisits necessaris per obtenir l'autorització i conservar-la, estan estipulats el article 2.1. del RLCCr.

“Artículo 2. Requisitos para obtener y conservar la autorización.

1. Serán requisitos necesarios para obtener y conservar la autorización como cooperativa de crédito los siguientes:

a) Vestir la forma de sociedad cooperativa constituida con arreglo a la Ley 13/1989, de 26 de mayo, desarrollada por el presente Reglamento, o a las demás disposiciones aplicables.

b) Tener un capital social mínimo desembolsado ajustado a las cuantías establecidas en el artículo 3 de este Reglamento, sin perjuicio del régimen previsto para las cooperativas existentes en la disposición transitoria cuarta.

c) Limitar estatutariamente el objeto social a las actividades propias de una entidad de crédito, con la particularidad, respecto a las operaciones activas, que establece el artículo 4 de la Ley 13/1989.

d) Contar con una buena organización administrativa y contable y con procedimientos de control internos adecuados.

e) No reservar a los promotores, fundadores o socios iniciales, ventaja o remuneración especial alguna.

f) Contar con un Consejo Rector formado, al menos, por cinco miembros, dos de los cuales podrán ser no socios. Todos ellos serán personas de reconocida honorabilidad comercial y profesional, debiendo poseer, al menos dos de ellos, conocimientos y experiencia adecuados para ejercer sus funciones. Tales condiciones de honorabilidad,

---

⁵⁹ Borjabad, P. J. (1993). *Manual de Derecho Cooperativo: Vol. Segunda Edición*. J.M. Bosch Editor.

conocimientos y experiencia deberán concurrir también en los Directores generales o asimilados de la entidad.”

Actualment, es troben un una tendència de creixement a causa de a la seva aposta pel finançament de l'economia local, i la participació dels socis, prioritzant sempre el bé comú enfront l'individual.

5.1. DIFERENCIA ENTRE COOPERATIVES DE CRÈDIT, BANCOS I CAIXES D'ESTALVI

Dins del sistema financer, s'inclouen els actius financers, els mercats on es negocien els actius, les autoritats reguladores, i els intermediaris com els Bancs, les Caixes d'estalvi, les entitats de finançament, les cooperatives de Crèdit, entre d'altres.

Tenen com a objectiu principal interconnectar l'oferta, i l'excedent bancari cap a la demanda. Els bancs, les Caixes d'Estalvi i les Cooperatives de Crèdit confronten el Sistema Bancari Espanyol.

Existeixen diferències entre elles, per això definiré de manera breu les tres entitats de finançament del sistema espanyol.⁶⁰

- **Les Cooperatives de Crèdit:** Tenen el seu origen a la creació de la Caixa Rural Nacional el 1957, i són de naturalesa privada. La seva vinculació territorial es molt intensa. La forma jurídica és la Societat Cooperativa, amb responsabilitat limitada i els recursos els treuen del capital del socis subscriptes a la cooperativa, és a dir, tenen un autofinançament, tant del Fons de Reserva Obligatori, del Fons d'Educació i promoció i per les retribucions cap als socis. Estan supervisades pel Banc d'Espanya, el Ministeri d'Economia, el Govern de la Comunitat Autònoma que pertoqui i la direcció General de Cooperatives. El seu grup de representació són els socis. Tributen com cooperativa, amb una finalitat clara de servir les necessitats financeres dels socis.
- **Caixes d'estalvi:** Neixen amb la creació de la Caixa d'estalvis i pressió de Madrid el 1935, tenen una naturalesa privada, però amb una forta presència de les institucions públiques. La seva forma jurídica es basa en entitats de caràcter

---

⁶⁰ Sierra Fernandez, M. P. (2009). *Instituciones e intermediarios financieros Españoles en el marco de la Unión Europea.* @becedario.

fundacional i els recursos els treuen del fons de dotació patrimonial. S'autofinancen a través de l'Obra social, i les supervisa el Banc d'Espanya, el Ministeri d'Economia, i la Comunitat Autònoma que correspongui. El Fons de Garantia de Dipòsits de C.A, i el CECA, són organismes associats. Disposen d'una vinculació territorial bastant intensa. Tributen com a fundació amb una finalitat sense ànim de lucre, per la realització d'obres socials.

- **Bancs:** Sorgeixen a Meitats del Segle XIX, amb el banc de Barcelona el 1844, i tenen una naturalesa privada. La seva forma jurídica és de Societat Anònima, amb responsabilitat limitada i el capital ve representat per accions. La distribució del benefici net es realitza per autofinançament amb dividendes i la supervisa el Banc d'Espanya i el Ministeri d'economia. La seva vinculació territorial és insignificant. La representen els accionistes i té una finalitat clara d'obtenir el màxim benefici per a ells.

Una vegada diferenciats, observem que les Cooperatives de Crèdit són les úniques que tenen una vinculació amb el territori de manera ferma, i les decisions les pren el seu propi consell d'administració que aquest es lliurement elegit pels socis. Els bancs, per la seva part es componen per accionistes, aquest son elegits amb un sistema de votació proporcional al nombre de accions que posseeixen, mentre que a les Cooperatives es independent el nombre de participacions que tinguis per la comptabilització dels vots. Per tant, veiem que tant els bancs, com eles caixes d'estalvi i les cooperatives de crèdit, formen el sistema bancari amb les diferències que puguin tenir, però les tres tenen com a finalitat la realització de la mateixa activitat, és a dir, recollir els diners que després estan obligats a tornar donant préstecs o realitzant operacions amb un fi.

5.2. DEFINICIÓ I CLASSIFICACIÓ DE LES COOPERATIVES DE CRÈDIT

Una Cooperativa de Crèdit, és una societat mercantil, encarregada de solucionar necessitats financeres que tracten de solucionar les necessitats econòmiques dels seus socis. Els socis cooperativistes poden ser, tant els clients com els treballadors i són qui aporten el capital a la societat. ⁶¹

---

⁶¹ ¿Qué es la Cooperativa de Crédito? | Glosario. (2020, 27 mayo). Billin. Recuperado 15 de mayo de 2022, de <https://www.billin.net/glosario/definicion-cooperativa-de-credito/>

Tenen una doble finalitat, serveixen tant per estalviar com per concedir préstecs. El seu àmbit d'actuació és local.

Ens podem trobar diverses definicions sobre les cooperatives de crèdit, la que actualment té més acceptació podríem definir-les com entitats amb una activitat bancària que estan formades pels seus socis. Tenen una doble perspectiva, per una part són societats cooperatives caracteritzades per tenir una normativa legal pròpia, i per una altra banda, actuen com entitats de crèdit com les altres entitats bancàries. Palomo Zurdo, 2006).⁶²

Belmonte Ureña (2007)⁶³ les classifica en tres tipus:

- **Caixes Rurals:** Faciliten el crèdit agrari als seus socis amb una intenció de finançament de les seves pròpies activitats agràries dins del món rural. Una de les seves principals funcions ha sigut ajudar als agricultors amb el seu finançament. Són les que generen més riquesa i atrauen a més clients. Gràcies a l'augment del seu àmbit d'aplicació, ja que actualment no es centren solament en el sector de l'agricultura, sinó que s'han estès a diferents sectors.
- **Caixes populars o Laborals:** Anaven dirigides a activitats empresarials com la indústria o la distribució comercial, ubicades en zones urbanes, sens dubte s'enfocaven a altres sectors que les caixes rurals.
- **Caixes professionals:** Van néixer a causa de la inquietud de grups professionals per disposar d'una secció de crèdit per dur a terme les seves activitats laborals. Per tant, anaven dirigides a agrupacions professionals, de zones urbanes.

Les que van tenir major repercussió van ser les caixes rurals, pel volum de negoci que generaven, essent un referent a l'hora de parlar de cooperatives de crèdit.

---

⁶² Palomo Zurdo, R., Sanchis Palacio, J., Soler Torné, F., & Melián Navarro, A. (2006). *La investigación en materia de cooperativas de crédito y grupos cooperativos*. CIRIEC.

⁶³ Ureña, B. (2007). *El sector de las cooperativas de credito en España: Un estudio por Comunidades Autónomas*. Consejo economico y social de Andalucía.

5.3. Òrgans i Direcció de la Societat

Les Cooperatives de Crèdit compten amb uns òrgans de direcció, els quals són;⁶⁴

- **L'Assemblea General**, es tracta de la reunió que realitzen els socis per tal de prendre decisions, aquestes poden ser tant legals com estatutàries. Cada soci compta amb un vot, però els estatuts poden preveure que el vot dels socis pugui ser proporcional a les seves aportacions del Capital Social, a l'activitat que realitzin o al nombre de socis de les cooperatives associades.

Els vots es poden delegar a altres socis amb alguna limitació, ha de fer-se saber per escrit abans de la celebració de l'Assemblea, i sempre ha de ser nominatiu i per altra banda, ningun soci podrà rebre vots per delegació, que aquest sumats als que corresponguin, sobrepassin al límit de vots assenyalats per llei.

- **Consell rector**, és l'òrgan a qui li correspon la designació, la contractació i la destitució del Director General, té les competències de l'alta gestió, la supervisió dels directius i la representació de la societat.

La reunió del Consell Rector, haurà de ser convocada per iniciativa pròpia del president, hi ha petició de almenys dos Consellers o d'un Director General.

No podran ser membres del Consell Rector ni Directors Generals, els fallits o concursats no rehabilitats, els ha incapacitat legalment, els condemnats que tinguin penes que comportin la inhabilitació per l'exercici de càrrecs públics, els que hi hagin set condemnats per greu incompliment de lleis o disposicions, els inhabilitats pel càrrec de conseller o director d'una entitat de crèdit per expedient disciplinari, els consellers o administradors d'altres entitats de crèdit (sinó és que participin en l'aportació de capital), els que pertanyin a més de quatre entitats de crèdit, els que mantinguin deutes vençuts o exigibles amb altres entitats, aquells que durant l'exercici del seu càrrec incompleixin obligacions concretes dins de la cooperativa, i finalment, els Directors Generals, no podran ocupar en una altra entitat de crèdit, cooperativa o societat mercantil el mateix càrrec.

---

⁶⁴ Iberley. El valor de la confiança. (2016, 26 febrero). *Cooperativas de Crédito*. Iberley, Información legal. Recuperado 16 de mayo de 2022, de <https://www.iberley.es/temas/cooperativas-credito-5661>

- La direcció de la cooperativa, es compon d'un o més Directors Generals, els quals primerament s'han d'inscriure al banc d'Espanya, per tal de prendre posició dels seus càrrecs.
- Finalment, trobem l'administració i el Banc d'Espanya que s'encarreguen de la supervisió.

6. LA CRISIS BANCARIA I LES COOPERATIVES DE CRÈDIT

El començament del segle XXI ha estat marcat per una gran crisi mundial, afectant de ple a les cooperatives de crèdit i al sector bancari que en aquests moments estaven experimentant una falsa inflació.

Amb la implantació d'una moneda única a Europa, l'euro l'any 2000 va afavorir uns tipus d'interès estables i reduïts, creant unes expectatives immobiliàries favorables a l'elevació dels preus de l'habitatge.⁶⁵

Des de principi del Segle XXII, fins al 2007 el PIB avançava a un ritme anual acumulatiu mitjà del 3,6%, en aquest període de temps la construcció i el turisme ocupaven prop del 30% del PIB es sustentava amb un fort endeutament privat. Aquest model de creixement, juntament amb les dinàmiques internacionals que beneficiaven encara més les desigualtats, van donar lloc a una forta immigració produint un creixement anual del 2,2% de la població.⁶⁶

La crisi financera i l'esclat de la bombolla immobiliària comporten una caiguda del PIB, durant els anys 2008 primerament i més profunda el 2009.

Espanya igual que la resta d'economies del món, va haver de recórrer a l'estalvi extern degut al increment dels crèdits. El 2007 ens trobem de ple amb el principi de la crisi immobiliària derivada del creixement desequilibrat de l'economia, amb una concentració excessiva de l'activitat en el sector de la construcció, al qual s'havia destinat gran part del finançament de les cooperatives de crèdit. Les institucions financeres no van tenir suficients recursos econòmics per fer front a aquests crèdits, havent de demanar ajuda al sector exterior, provocant un gran endeutament extern i un augment de les xifres d'atur. Aquesta crisi no ha afectat igual a les entitats de crèdit que als bancs, per una banda, els grans bancs han diversificat el risc seguint una estratègia d'internalització buscant oportunitats més enllà de les seves fronteres i així veiem com aquest veuen créixer els beneficis any rere any, com seria el cas del banc Santander, Caixa Bank, Sabadell i Popular, tots plegats van tancar l'any 2015 amb un benefici de més de 7.500 milions d'euros. Les entitats de crèdit en canvi, es van veure més afectades des de l'àmbit

---

⁶⁵ Serrano, E., Crespo, P., Celma, D., & Martínez, E. (2016). *Cooperatives I crisi economica, una relació causal?* Tecnocampus.

⁶⁶ *Evolució de les cooperatives de treball catalanes del 1975 al 2015*. (2020, 28 mayo). Nexa. Recuperado 4 de mayo de 2022, de <https://nexa.coop/actualitat/evoluci%C3%B3-de-les-cooperatives-de-treball-catalanes-del-1975-al-2015>

domèstic, havent de reduir els dipòsits i com a conseqüència reduir el crèdit a qui més ho necessitava.

El 2009 el Govern Espanyol, aprova el '*Real Decreto Ley por el que se crea el Fondo de Reestructuració Ordenada Bancaria (FROB)*', per facilitar la reestructuració del sector i mantenir la confiança amb el sistema financer nacional. Aquest fons gestionarà els processos de restauració d'entitats de crèdit, incloent-hi els establiments bancaris, caixes d'estalvi i cooperatives de crèdit. En aquell moment el Govern va destinar 9.000 milions d'euros dels quals 2.250 van ser aportats al Fons de Garantia de Dipòsits i la resta van ser aportats pels romanents del Fons per l'Adquisició d'Actius Financers.

En conclusió, tots els excessos que van cometre les entitats bancàries els anys anteriors de l'inici de la crisi van afavorir a un fort creixement del sector, però al mateix temps es va traduir en una forta recessió i una prolongació de la crisi.

Com ara explicarem en el següent apartat, les cooperatives de crèdit són les que menys van patir els efectes de la crisi.⁶⁷

7.2. COM HAN RESPONST LES COOPERATIVES DE CRÈDIT I LES COOPERATIVES AMB SECCIÓ DE CRÈDIT DAVANT LA CRISI

Les cooperatives de crèdit han demostrat ser més resistents a la crisi econòmica i als seus efectes sobre el treball. Segons l'Organització Internacional del Treball (OIT) els valors de les cooperatives són fonamentals per la creació del treball, també afavoreixen una economia democràtica més centrada en les persones i al mínim impacte sobre el medi ambient, promovent el creixement econòmic, justícia social i una globalització més justa. El seu objectiu es basa principalment, en proporcionar una finançament eficaç i eficient, ajudant a les famílies, autònoms, socis, pymes, i cooperatives.

Les empreses cooperatives, amb general, són més resistents a les crisis econòmiques, però la seva situació en relació a les crisis també varia segons el grau de dependència de la demanda i del finançament externa, grau de diversificació i del sector. (Hagen Henry, OIT). Han sabut sobreposar-se i resistir i fer front a les adversitats, gràcies a la seva manera de treballar.

---

⁶⁷ *Evolució de les cooperatives de treball catalanes del 1975 al 2015*. (2020, 28 mayo). Nexxe. Recuperado 4 de mayo de 2022, de <https://nexxe.coop/actualitat/evoluci%C3%B3-de-les-cooperatives-de-treball-catalanes-del-1975-al-2015>

Les cooperatives tenen mecanismes d'autoajuda, com poden ser, la responsabilitat dels socis (de vegades, aquestes en èpoques de crisi s'enfronten a un augment de sol·licituds d'afiliacions i de dipòsits d'estalvis), garanties bancàries Inter cooperatives o també pot ser la utilització de reserves de passius.

Fins al moment, sembla que cap cooperativa ha demanat ajuda a l'Estat i en canvi, durant la crisi han estat recolzat tant a les empreses com als autònoms que són els que van necessitar ajuda per continuar desenvolupar les seves activitats i crear treball. Al 2008 comptaven amb una quota de crèdit del 5,24% i al 2015 la quota havia augmentat al 6,55%. Aquestes dades son importants a nivell de regional. (*Union Nacional de Cooperativas de Crédito, 2015, c*).

Dins l'àmbit financer, l'increment de la morositat de la clientela i les dificultats de finançament a les entitats bancàries es deu a la relentització econòmica, l'increment de l'atur, i el tancament dels mercats de finançament, sobretot de l'àmbit hipotecari. La taxa va augmentar en els tres tipus de intermediaris financers bancaris, semblava que el gener del 2009 el sector bancari repuntava amb una taxa de morositat del 3,87% cinc cops més alta que el estiu del 2007.

En el següent gràfic observem l'evolució descendent de la morositat respecte al crèdit des de 1999 fins al 2006 i com a partir d'aleshores hi ha un augment d'aquest ràtio, primerament de forma més tímida al 2007, però hi ha molt notablement al 2008. En el cas de les caixes del 3,8% i 4,6%, respecte del crèdit total i el que correspon a les activitats productives, i en el cas de les cooperatives de crèdit en el 2,8% i en el 4,1%.⁶⁸

El creixement de la morositat respecte al sector de la construcció, segons les dades corresponents al finançament d'activitats productives tenint en compte els crèdits concedits al sector industrial, per una banda, i al sector de la construcció per una altra, apareixen en el següent gràfic:

Tota aquesta situació ha produït un canvi amb l'obtenció dels recursos de les caixes d'estalvi i les cooperatives de crèdit. És a dir, a causa de les dificultats per demanar

---

⁶⁸ Calvo, A., & Paul, J. (2020). *Cajas de ahorro y cooperativas de crédito ante la crisis*. LAS CAJAS DE AHORRO Y LAS COOPERATIVAS DE CRÉDITO ANTE LA CRISIS: EVOLUCIÓN EN SU PRESENCIA TERRITORIAL Y EN SU OPERATIVA. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://webs.ucm.es/info/revesco/txt/REVESCO%20N%20100.3%20Antonio%20CALVO,%20Jesús%20PAUL.htm>

finançament, així com la pèrdua de confiança dels productes emesos de les entitats financeres, especialment els vinculats al sector hipotecari. Han provocat un descens de l'obtenció de recursos, en benefici de l'activitat bancària més tradicional, com és la captació de dipòsits.⁶⁹

El que podem observar a conseqüència d'aquesta crisi, va ser una caiguda del número de sucursals disponibles a tot el territori nacional, tant de bancs com de caixes d'estalvis. En el cas de les caixes d'estalvi i les cooperatives de crèdit, haurien d'intentar no perdre els seus objectius socials, que formen la seva essència i el que els diferencia d'altres entitats.

---

⁶⁹ *Evolució de les cooperatives de treball catalanes del 1975 al 2015*. (2020, 28 mayo). Nexè. Recuperado 4 de mayo de 2022, de <https://nexè.coop/actualitat/evoluci%C3%B3-de-les-cooperatives-de-treball-catalanes-del-1975-al-2015>

7. COM UNA COOPERATIVA AMB SECCIÓ DE CRÈDIT POT EVITAR EL DESPOBLAMENT D'UN POBLE

Un dels aspectes amb una major importància dins del món del cooperativisme és la seva finalitat principal, sense estar la suma d'esforços, fent referència a l'anomenat treball amb equip, amb la fi de aconseguir els objectius fixats, per la mateixa cooperativa. Aquets mateixos objectius, s'obtidrien amb major dificultat de forma individual, fent així que un dels aspectes que diferencien a les cooperatives a les altres models de societats o empreses, sigui el seu caràcter social. Aquest model de empreses, a través dels treball transversal del mateix conjunt de persones que formen una cooperativa, fan front a les necessitats culturals, socials i econòmiques. Aquestes mateixes necessitats s'aconsegueixen degut als objectius posats en comú pels membres de la cooperativa, treballen per un objectiu grupal no individual, fent que els membres d'una cooperativa estiguin compromesos per la qualitat del funcionament de l'organització. Un altre característica, que es pot considerar de gran importància és que la activitat de la cooperativa es desenvolupa en un mercat amb preus més competitius que en altres mercats d'altres tipus de societats o organitzacions, de la mateixa manera això comporta un major moviment dins dels sectors.

A dia d'avui, a Espanya, es poden localitzar més de disset mil cooperatives en actiu, que proporcionen treball a una gran quantitat de socis, fent possible els seus projectes i objectius. Les activitats d'aquestes cooperatives són molt diverses, des de les especialitzades en a la comercialització; el treball, l'agricultura, la pesca, els crèdits, l'ensenyament, la cultura i desenvolupament de software, entre d'altres.

Dins del cooperativisme trobem avantatges i desavantatges, sent aquests els més rellevants dins de les seves característiques;⁷⁰

Com a avantatges trobem:

- Són entitats fàcils de formalitzar.
- Tots els diners de la cooperativa es queden dins del territori

---

⁷⁰ E3, R. (2021, 15 febrer). *Ventajas y desventajas de una cooperativa*. Economía3. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://economia3.com/ventajas-y-desventajas-de-cooperativa/>

- L'Estat accepta més fàcilment el seu finançament.
- Si un membre vol abandonar o sumar-s'hi a la cooperativa, ho pot fer amb facilitat.
- Estan exemptes del pagament del IRPF
- Es reparteixen els beneficis entre els seus membres.
- La majoria de vegades treballen amb productes manufacturats, això beneficia i dona suport la producció interna.
- Són fàcils de formalitzar.

Com a desavantatges trobem;

- Existeix un gran desconeixement quan a la seva conformació i a les diferents activitats que poden realitzar.
- Tenen més dificultats a l'hora d'aconseguir finançament de la banca privada. Els diners dels socis no estan garantits pel Banc d'Espanya i costaria molt recuperar-los, tot, i que, es podrien intentar recuperar venen patrimoni o amb ajudes de l'administració pública.
- Es necessita com a mínim dos membres per la seva formació, i en el cas de les cooperatives de consum es necessiten mínim deu membres.
- En molts casos no es poden fer contractacions.
- De vegades l'Estat no les té en compte quan l'Estat, al realitzar els plans d'ajudes a l'empresa privada.

Aquestes empreses tenen la capacitat de cobrir les necessitats o carències, en localitzacions on el mateix Estat no ha pogut aconseguir cobrir les necessitats de les mateixes, això es donat a causa de una sèrie de conjuntives, o factors tant en l'àmbit social, polític, econòmic, entre d'altres. Un altre característica que diferencia les cooperatives d'altres formes d'organitzacions, es la facilitat en l'àmbit burocràtic, i la agilització de la creació d'aquestes, son empreses que consten d'una activitat amb un alt grau d'eficàcia en els diferents àmbits que engloba una cooperativa dins la societat (executant tant activitats econòmiques com laborals). Un altre aspecte de rellevància, és la seva contribució a la integració social de persones amb risc d'exclusió (discapacitats, immigrants, marginats, malalts...). També és important exposar que la fórmula organitzativa en relació a l'economia social, com són les mateixes cooperatives, han aconseguit generar teixits empresarials, en zones rurals amb perill o risc de despoblament,

donat a la gran importància i necessitat de evitar la despoblació de zones rurals, ja que els seus efectes proporcionen ajuda a que la degradació i abandonament de recursos així com d'espais de valor ecològic i social, es pugui minimitzar.

Les cooperatives son una principal forma societària en generar un teixit empresarial a les zones rurals, introduint aquests principis d'associació i participació dels membres, son un referent en matèria d'interacció, entre espais rurals i poblacions autòctones, impulsant la transformació socioeconòmica dels espais rurals (Mozas Moral, et al., 2020).

Amb els darrers anys dins l'àmbit polítics s'ha aconseguit introduir el cooperativisme en relació amb el desenvolupament territorial, mostra d'això és l'aprovació de la Llei 45/2007 de 13 de desembre per al desenvolupament sostenible del mon rural.

Fent referència al primer articles d'aquesta mateixa llei, on s'estableix la regulació i mesures que afavoreixen aquestes organitzacions al desenvolupament sostenible del món rural. Són una sèrie de condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici de determinats drets constitucionals, i son les bases de l'ordenació general de l'activitat econòmica.

Un altre aspecte de gran importància, d'aquesta mateixa legislació es la definició que s'estableix del món rural, es defineix com un espai geogràfic format per l'agregació de municipis o entitats locals, que tenen una població inferior a trenta mil habitants, i una densitat de cent mil habitants per kilòmetre quadrat. Suposant tot això, una reconversió del sector agroalimentari, recolzant-los econòmicament i creant polítiques sectorials que han afavorit aquests territoris (Pezzini, 2003).

En l'actualitat la societat considera l'economia social, com generadora de models necessaris per garantir, la sostenibilitat i estabilitat del creixement econòmic, fomentant una distribució més equitativa de la renda i riquesa, ho aconsegueix corregint els desequilibris que es produeixin en el mercat de treball o ajustant les necessitats, que hi ha amb els serveis.

Una de les cooperatives de major influència a l'àmbit teerritorial de Catalunya, que ha aconseguit evitar el despoblament de zones rurals, o millorar les condicions laborals de la població de la zona és la cooperativa Agropecuària de Guissona (CAG)⁷¹, fundada el 1959, al 2006 al 2006, la mateixa va obtenir el premi a la millor empresa d'alimentació

---

⁷¹ *bonÀrea Agrupa - corporate | Directe del camp.* (2022). Cooperativa de Guissona. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.bonarea-agrupa.com>

espanyola. Als seus orígens es va crear com una activitat ramadera per complementar els ingressos fluctuants de les activitats agrícoles de la zona, tres anys després el mateix grup forma Caixa Guisssona, una caixa rural que s'ha caracteritzat sempre per la seva política prudent, fet que explica la seva ràtio de capital principal – actualment és del 26,14% superant àmpliament el 8% de mínim requerit per les autoritats monetàries⁷². Un dels seus gran èxits ha estat destinar la major part dels excedents, a reserves per tal d'incrementar l'autofinançament. D'aquesta manera a l'empresa no li ha calgut endeutar-se per fer les inversions i créixer.

El 1962 es construeix la primera fàbrica de pinsos del grup, el 1975 comença l'activitat dels elaborats càrnics. El 1994, s'obren les primeres botigues bonArea.

A dia d'avui, aquest grup alimentari ven el 75% de la producció pròpia a través de les 429 botigues bonArea. I va esser al 1995 quan es posa en marxa la primera benzinera. El 1999 la CAG, crea la corporació Alimentaria Guisssona, S.A, aportant les seves activitats de pinsos i escorxadors, la CAG es el principal accionista, representa el (16%), caixa Guisssona (2%), i la resta de capital està format pels 4.000 socis del grup, a més d'un miler de treballadors de les diferents empreses del grup.

L'activitat d'aquesta cooperativa, també engloba l'àmbit social, amb diferents iniciatives, com l'esponsorització d'activitats esportives de Guisssona, assistència a la gent gran a través de la fundació, construcció d'habitatges assequibles, entre d'altres.

Una peculiaritat de la població de Guisssona, és que és la població d'Espanya on hi ha més immigrants que autòctons, aquest procedeixen de diversos països, d'Ucraïna i Romania sobretot, i la particularitat més important és la bona relació i absència de conflictes entre els seus habitants. Tot això, es deu que el grup proporciona treball a tothom, cal esmentar que la taxa d'atur de la població és del 2%.

També vull fer referència d'una altra cooperativa de gran importància, que sota el meu punt de vista i dins de la seva evolució ha evitat el despoblament de zones rurals de Lleida, i donant treball a gran part de la seva població, aquesta es el Grup Cooperatiu ActelGrup⁷³, creada el 1980, es considerada tot un referent dins del sector agroalimentari. Aquesta empresa cooperativa té associades 109 cooperatives, el seu objectiu és el d'oferir

---

⁷³ ActelGrup | Associació de cooperatives de les terres de Lleida, Actel, TransAlfals, Agroles. (2022).

Actel. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.actelgrup.com>

un servei integral a les seves cooperatives, que va des del camp fins a la seva comercialització, per obtenir el millor benefici dels productes.

A la població de Tèrmens, està ubicada el centre logístic fruiter, allí la planta industrial dedicada a la confecció de fruita té una superfície 27 mil metres quadrats. Durant els mesos d'estiu, (maig- setembre) es contracta per a campanya de la fruita a un nombre important de temporers, (toreros, manipuladors, encarregats de secció, químics) principalment, formen part d'aquest sector mestresses de casa i estudiants.

També vull fer un petit esment d'una cooperativa de serveis que hi ha al meu poble, he realitzat una petita entrevista al gerent, de la cooperativa Josep Marques⁷⁴, que treballa juntament amb 4 socis més a Fruits Alfarràs S.C.C.L, es va fundar entre el 1978-1980. Les tasques que realitza la Cooperativa son, subministraments de tot tipus, bateries adobs, filtres, protectors per als arbres, sulfats, agro-assurances realitzen els assegurances de tos els socis, compren la fruita dels socis i la venen per indústria, lloguer de maquinaria agrícola.

Es funda per la necessitat dels socis, primerament van ser entre 15-20 socis la idea inicial era d'agrupar-se per realitzar la compra de sulfats i adobs dels socis, al comprar grans quantitats s'abaratien costos, també es va comprar una picadora per deixar als socis l'any 1984 s'amplia el número de socis aleshores es construeix un magatzem per fer front a les despeses del magatzem es demana una aportació per soci de 20.000 pst. En l'actualitat són 140 socis, de diferents pobles (12 pobles en total).

Envers la pregunta de si una cooperativa pot ajudar al despoblament d'un poble, contesta que si, i poso com a exemple els motius pels quals es va crear aquesta cooperativa.

Cada vegada és més difícil que un petit pagès es pugui guanyar la vida treballant la terra, aleshores des de la cooperativa es dona al soci la possibilitat d'adquirir els productes fitosanitaris, adobs i recanvis necessaris per les seves tasques a preus més

competitius. També un altre avantatge del soci es la possibilitat de llogar pràcticament tota la maquinària necessària per fer el seu treball (picadores, abonadora, fresadora,

Vull fer esment a una altra cooperativa amb secció de crèdit situada a la població d'Almenar, Lleida. Anomenada Copalme S.c,⁷⁵ va ser constituïda el 1961 i classificada dins de la llista d'activitats econòmiques com indústria d'alimentació. A causa de la seva

---

⁷⁴Entrevista al gerent de la cooperativa, Josep Marques.

⁷⁵ de Catalunya, F. D. C. A. (s. f.). *Copalme, SCCL | Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya*. COPALME. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.cooperativesagrarias.cat/ca/mapa-cooperatiu/1/9154-copalme-sccl.html>

mala gestió i les seves irregularitats va fer fallida, fent perdre molts diners als seus socis estalviadors.

He realitzat una entrevista ⁷⁶a una de les administratives que en aquells moments estava en plantilla de la Cooperativa. Era una cooperativa de crèdit relativament gran, contava amb gairebé 1.000 socis i 40 treballadors, d'aquests mil socis quatre-cents tenien secció de crèdit.

Coopalme era una empresa de socis, dedicada a la fabricació de pinsos compostos i la comercialització de porcs, i algun vedell. Comptava amb una flota de camions per repartir el pinso per les granges, i camions per la recollida de porcs a les granges i portar-les l'escorxador, aquest abonava els diners a la cooperativa i aquesta els repartia amb els diferents socis. També disposaven d'una secció de medicaments, per vendre'ls a les granges, i també existia la secció de crèdit, on hi havia socis que ingressaven els seus diners allí, per poder fer ús dels diners, es a dir, els socis tot el que cobraven de la venda dels porcs ho tornaven a ingressar a la secció de crèdit.

A la pregunta, de si ella creu que les cooperatives de crèdit tenen futur, contesta que sí, ja que moltes han tingut continuïtat tot i el que va passar amb Copalme, però sempre ben supervisades i ben gestionades, com per exemple per economia i finances de la generalitat que es la que, té l'obligació de fer la supervisió de les seccions de crèdit. I creu que hi ha moltes que han tingut bon funcionament.

Ella considera que la Cooperativa va anar en fallida, perquè els que la gestionaven en aquell moment, com el gerent i el cap de compres i vendes, d'aquell moment, van fer un mal ús dels diners i després també van voler invertir en un escorxador situat a Girona, que no va funcionar, i allí van voler invertir diners de la Cooperativa i va ser el principal motiu de la fallida de la Cooperativa.

Quant a la pregunta, si ella pensa que una Cooperativa pot evitar el despoblament d'una zona rural, la seva resposta ha estat, que sí que poden evitar el despoblament d'un poble perquè una cooperativa ben portada i amb llocs de treball, pot donar futur a un poble, com l'exemple de la Guissona, però en el cas d'Almenar donava llocs de treball al poble i rodalia, tan directa com indirectament

A annexos inclouré, dues pàgines del diari Segre on es fa ressò d'aquesta notícia que va suposar un gran daltabaix per un gran nombre de persones, que havien perdut els seus estalvis.

---

⁷⁶ ENTREVISTA, JOANA NOGUERA (EX TREBALLADORA DE COOPALME, SL)

8. CONCLUSIONS

Amb la finalitat d'analitzar aquest treball per tal de concloure'l, es destacaran els punts principals i les conclusions obtingudes després del seva anàlisi.

Les cooperatives històricament es van anar buscant un lloc en el mercat, varen saber com fidelitzar clients i socis gràcies a la seva forta vinculació al territori i la regió, han sabut conservar des dels seus inicis la seva proximitat, recolzant als comerços locals i la població rural.

Les cooperatives de crèdit tenen una contextualització dins del sistema financer espanyol, igual que els bancs o les caixes d'estalvis. Amb una finalitat clara, donar finançament i per tant, necessiten disposar dels recursos necessaris. Les cooperatives de crèdit per la seva banda, es caracteritzen per tenir una doble perspectiva, per una part són entitats de crèdit i, per l'altra societats cooperatives, aquest fet les fa diferents de la resta donat que tenen una finalitat social i una preocupació pels seus socis.

Les seccions de crèdit es troben dins de la mateixa organització cooperativa, figurant com entitats econòmiques comptables internes dins de la mateixa cooperativa. No tenen responsabilitat jurídica, ja que aquesta la té la mateixa cooperativa, però la seva desaparició pot comportar resultats molt greus dins de l'organització cooperativa. Les seccions de crèdit són utilitzades per cooperatives agràries.

Els fons de les seccions de crèdit no estan garantits pel Banc d'Espanya, fet que provoca que hagi d'haver-hi una persona al capdavant que sàpiga gestionar els recursos i gestioni bé els diners sabent que són per necessitats de la pròpia cooperativa, o perquè els socis puguin aconseguir el finançament necessari per a l'explotació de les seves finques, ja que costaria molt recuperar la inversió fallida i els socis perdrien aquests diners, podent-se recuperar només venent patrimoni o amb ajudes de l'administració pública. Com va ser el cas de la Cooperativa Copalme S.C.C.L, esmentada al projecte.

Les cooperatives amb secció de crèdit, des dels seus inicis han evitat la despoblació de zones rurals arreu d'Espanya, amb el lema de sumar esforços de tots els socis per aconseguir objectius comuns. Com a avantatge principal, trobem que els diners invertits pels socis es queden dins del territori, i si un territori té recursos prospera com és el cas de la població de Guissona.

La crisi bancària no va afectar de la mateixa manera als bancs que a les cooperatives de crèdit, ja que aquestes últimes no varen necessitar recórrer als diners públics dels ciutadans per continuar amb les seves activitats, gràcies a la seva prudent gestió dels

recursos, varen saber mantenir els seus nivells d'endeutament estables i no excedir-se de finançament extern per generar més beneficis.

En definitiva, les societats cooperatives neixen per una necessitat de la població, que es trobava amb condicions laborals infrahumanes, caracteritzades per la superació d'obstacles gràcies a la seva noció solidària i la crida de la justícia davant la reciprocitat que obtenen per part dels socis, on la principal preocupació és la divisió del treball per tal de la reestructuració de les activitats productives. Tant les cooperatives de crèdit com les seccions de crèdit, són societats minoritzades que lluiten contra la concentració bancària. Centrant-se sempre en els seus clients, i socis guanyant la seva confiança plena, i garantint un control dels ri.

Per finalitzar, vull fer referència a la importància que tenen les seccions de crèdit i l'ajuda que poden arribar a realitzar dins d'un territori sempre que estiguin dirigides per persones amb coneixement de la matèria, es a dir, una cooperativa que sigui rentable i tingui expectatives de futur ha d'estar professionalitzada, i a dia d'avui s'ha de destacar la evolució que han tingut les cooperatives per professionalitzar els seus serveis.

9. REFERÈNCIES

- ActelGrup* | *Associació de cooperatives de les terres de Lleida, Actel, TransAlfals, Agroles*. (2022). Actel. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.actelgrup.com>
- bonÀrea Agrupa - corporate* | *Directe del camp*. (2022). Cooperativa de Guissona. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.bonarea-agrupa.com>
- Borjabad, P. J. (1993). *Manual de Derecho Cooperativo: Vol. Segunda Edición*. J.M. Bosch Editor.
- Buendía MartíneX, I. B. M. (1999). *La integración comercial de las sociedades cooperativas* (Primera edición, Vol. 77). Colección estudios.
- Calvo, A., & Paul, J. (2020). *Cajas de ahorro y cooperativas de crédito ante la crisis*. LAS CAJAS DE AHORRO Y LAS COOPERATIVAS DE CRÉDITO ANTE LA CRISIS: EVOLUCIÓN EN SU PRESENCIA TERRITORIAL Y EN SU OPERATIVA. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://webs.ucm.es/info/revesco/txt/REVESCO%20N%20100.3%20Antonio%20OCALVO,%20Jesus%20PAUL.htm>
- C.V. (2014). Vargas, C. (2014). LAS COOPERATIVAS DE CRÉDITO Y SU POSICIÓN DENTRO DEL MODELO COOPERATIVO. INTEGRACIÓN FRENTE A DIFERENCIACIÓN EN EL MARCO DE LA REFORMA DEL SISTEMA FINANCIERO. REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO. *REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO*.
- de Catalunya, F. D. C. A. (s. f.). *Copalme, SCCL* | *Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya*. COPALME. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://www.cooperativesagraries.cat/ca/mapa-cooperatiu/l/9154-copalme-scccl.html>
- E. (2019, 14 noviembre). *Cooperativa de crédito*. Economipedia. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economipedia.com/definiciones/cooperativa-de-credito.html>
- E3, R. (2021, 15 febrero). *Ventajas y desventajas de una cooperativa*. Economía3. Recuperado 6 de mayo de 2022, de <https://economia3.com/ventajas-y-desventajas-de-cooperativa/>
- Equip De Professors De La Universitat Pompeu Fabra. (1997). *Estudi socioeconomic de les cooperatives a Catalunya: Vol. Primera edició*n. Romargraf, SA.

- https://treball.gencat.cat/web/.content/05_-_economia_cooperativa/publicacions/documents/estudi_socioeconomic_coop.pdf
- Evolució de les cooperatives de treball catalanes del 1975 al 2015*. (2020, 28 mayo). Nexe. Recuperado 4 de mayo de 2022, de <https://nexe.coop/actualitat/evoluci%C3%B3-de-les-cooperatives-de-treball-catalanes-del-1975-al-2015>
- Generalitat de Catalunya. (2015). *Nueva ley de cooperativas*. Ley 12/2015, del 9 de Julio, de cooperativas. Recuperado 23 de mayo de 2022, de https://treball.gencat.cat/es/ambits/economia_social/recursos/normativa/Nova-Llei-de-cooperatives/
- Generalitat de Catalunya. (2018). *Una mica d'història*. Treball Gencat. Recuperado 12 de mayo de 2022, de https://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/que_es_l_economia_social/coneixer_l_economia_social/una_mica_d_historia/
- Generalitat de Catalunya. (2022, 1 enero). *Radiografia del sector*. Departament d'Economia i Hisenda. Recuperado 8 de mayo de 2022, de <https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/fundacions-caracter-especial-mercat-valors-coop-agraries/seccions-credit-cooperatives-agraries/radiografia-sector>
- Gutierrez, M., Unclés, D., Sancho, E., & Marzo, B. (2022, marzo). *Cajamar Caja Rural*. Cajamar. Recuperado 20 de mayo de 2022, de <https://www.cajamar.es/storage/documents/cajamar-caja-rural-un-modelo-de-banca-cooperativa-para-el-siglo-xxi-92868.pdf>
- Història | Cooperatives*. (2021). Cooperatives de treball. Recuperado 2 de abril de 2022, de <https://www.cooperativest treball.coop/la-federacio/historia>
- Iberley. El valor de la confianza. (2016, 26 febrero). *Cooperativas de Crédito*. Iberley, Información legal. Recuperado 16 de mayo de 2022, de <https://www.iberley.es/temas/cooperativas-credito-5661>
- INE - Instituto Nacional de Estadística. (1990). *INE / La organizaciÃ³n estadística en EspaÃ±a / Inventario de Operaciones Estadísticas / Inventario actual / Ficha IOE actual: 58003*. INE. Recuperado 18 de marzo de 2022, de <https://www.ine.es/dyngs/IOE/es/operacion.htm?numinv=58003>

- Llei 7/2017, del 2 de juny, del règim de les seccions de crèdit de les cooperatives* | Departament de la Presidència | Legislació. (2017, 8 junio). Cercador d'Informació i Documentació Oficials (CIDO) - Diputació de Barcelona. Recuperado 28 de abril de 2022, de <https://cido.diba.cat/legislacio/7081608/llei-72017-del-2-de-juny-del-regim-de-les-seccions-de-credit-de-les-cooperatives-departament-de-la-presidencia>
- Llei 12/2015, del 9 de juliol, de cooperatives*. (2015, 9 julio). Portal Jurídic de Catalunya. Recuperado 16 de marzo de 2022, de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=698366>
- Llei de Cooperatives de Catalunya (Llei 4–1983, de 9 de març)*. (1983). Llei de Cooperatives de Catalunya (Llei 4/1983, de 9 de març). Recuperado 23 de abril de 2022, de <https://vlex.es/vid/llei-cooperatives-catalunya-267767065>
- Palomo Zurdo, R., Sanchis Palacio, J., Soler Torné, F., & Melián Navarro, A. (2006). *La investigación en materia de cooperativas de crédito y grupos cooperativos*. CIRIEC.
- Parlament de Catalunya. (2012). *Constitució Espanyola*. Constitució Espanyola. Recuperado 20 de mayo de 2022, de <https://www.parlament.cat/document/nom/ConstitucioConsolidat.pdf>
- Pujol, J. (2021, 3 junio). *El cooperativisme: de la 2a República a la dictadura (1931–1974)*. Nexe. Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://nexe.coop/reflexions-cooperatives/el-cooperativisme-de-la-2a-rep%C3%BAblica-la-dictadura-1931-1974>
- ¿Qué es la Cooperativa de Crédito?* | Glosario. (2020, 27 mayo). Billin. Recuperado 15 de mayo de 2022, de <https://www.billin.net/glosario/definicion-cooperativa-de-credito/>
- Registre de Cooperatives, Societats Laborals i Empreses d'Inserció-Classes de cooperatives*. (2021). Classes de cooperatives. Recuperado 17 de marzo de 2022, de https://www.caib.es/sites/cooperatives/ca/classes_de_cooperatives/
- S. Martínez. (2010, octubre). *CATALUNYA, UN PAÍS DE COOPERATIVES*. Recuperació i digitalització del patrimoni cooperatiu de Catalunya: L'Arxiu Històric del Govern Civil de Barcelona.
- Sánchez, R. A., & Martí, M. A. (2020). *Régimen Jurídico de las Sociedades Cooperativas Catalanas*. Atelier.

- La Sección de Crédito es financiadora y captora de recursos.* (2020, 10 julio). Sección de Crédito. Recuperado 12 de mayo de 2022, de <https://www.secciondecredito.com>
- Serrano, E., Crespo, P., Celma, D., & Martinez, E. (2016). *Cooperatives I crisi economica, una relació causal?* Tecnocampus.
- Sierra Fernandez, M. P. (2009). *Instituciones e intermediarios financieros Españoles en el marco de la Unión Europea.* @becedario.
- Ureña, B. (2007). *El sector de las cooperativas de credito en España: Un estudio por Comunidades Autónomas.* Consejo economico y social de Andalucía.
- Vargas, C. (2014). LAS COOPERATIVAS DE CRÉDITO Y SU POSICIÓN DENTRO DEL MODELO COOPERATIVO. INTEGRACIÓN FRENTE A DIFERENCIACIÓN EN EL MARCO DE LA REFORMA DEL SISTEMA FINANCIERO. *REVESCO No 117 - MONOGRÁFICO.*
- Vives, J. (2019). *EL COOPERATIVISME AGRARI A CATALUNYA: ORÍGENS I SITUACIÓ ACTUAL* (Vol. 46). Quaderns Agraris (Institució Catalana d'Estudis Agraris).

ANEXOS

COOPERATIVES EL VICEPRESIDENT DE LA FCAC

Exigeixen a Economia que assumeixi responsabilitats en la crisi de Copalme

LLEIDA | El vicepresident primer de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC), Joan Segura, es va alegrar ahir a les demandes dels socis i petits estalviadors que tenen bloquejats els seus fons a la secció de crèdit de Copalme. Segura va assenyalar que la conselleria d'Economia i Finances té totes les competències sobre les seccions de crèdit i que el departament que dirigeix Antoni Castells ha d'assumir el que va definir com les seues responsabilitats. Segons la seua opinió, "si hi ha hagut una mala gestió o si no s'ha portat a terme la funció de control que corresponia, no ho han de pagar els petits estalviadors o socis" de la cooperativa d'Almenar.

Joan Segura feia aquestes declaracions després que un grup d'afectats per la suspensió de pagaments de Copalme i de la

secció de crèdit, que tenen bloquejats uns 6 milions d'euros d'estalvis pel procés, es mobilitzessin el passat dia 5 amb un tall de carretera per cridar l'atenció sobre la situació en què es troben.

Segura, que es va mostrar indignat per la situació de molts paguesos, molts d'edat avançada i jubilats, va afirmar que fa aquestes declaracions després de mantindre contactes amb diferents cooperatives lleidatanes que comparteixen la seua opinió.

El vicepresident primer de la

FONS BLOQUEJATS

Fins a 400 estalviadors tenen bloquejats els seus fons per la suspensió de pagaments de la secció de crèdit de Copalme

Els paguesos van tallar la carretera a Almenar divendres.

FCAC va insistir que Economia i Finances hauria d'haver vetllat per la salut de la secció de crèdit a través de les inspeccions, que, va recordar, fa habitualment a aquestes institucions vinculades a les cooperatives.

Després d'assegurar que no sap com s'ha pogut arribar a aquest punt a Copalme, va denunciar, a més, que el cas de la secció de crèdit fa mal al conjunt del sector i a la seua credibilitat. En aquesta línia, va recordar que a

Lleida hi ha cooperatives amb seccions de crèdit que poden arribar a tindre un segle i que el 99 per cent de les que hi ha al sector funcionen bé.

Segons Segura, a Catalunya hi ha actualment 150 seccions de crèdit a les cooperatives. Les últimes dades de la Federació de Cooperatives, de l'any 2006, xifren, en total, uns dipòsits de 650 milions d'euros, el 24% dels quals corresponen a entitats associatives de Lleida.